

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnishtvu prejemam:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izaja vsak dan zvečer izvešči nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zehvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—	pol leta 12—
četrt leta 6-50	četrt leta 5-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Skader je padel. — Zmagoslaven pohod črnogorske vojske v Skader.

Skoplje (Glavno srbsko taborišče), 23. aprila, 8⁴⁰ zjutraj. Skader je zavzet.

Cetinje (uradno), 23. aprila. Črnogorska armada je danes zmagonosno vkorakala v Skader.

Nova križarska vojska.

Dunaj, 22. aprila.

Na Dunaju se je včeraj vršilo slavnostno zborovanje bratovščine sv. Mihaela, korporacije, ki združuje najvplivnejše avstrijske katoliške kroge. Zborovanje je bilo prirejeno v proslavo 1600letnice Konstantinovega cerkvenega edikta. Prišlo je na poziv predsednika grofa Mensdorff-Pouillyja s pobožno molitvijo za papežovo zdravje ter se razvilo v velikansko manifestacijo za klerikalno idejo. Malokdaj najdemo tako odkrite spoznavce političnega klerikalizma, kakor je grof Resseguier, katerega jasna in nikakor nedvoumna izjava je sprejela sijajna družla visokih aristokratov, prelato in klerikalnih politikov z velikanskim navdušenjem. Grof Resseguier se ni omejeval na politične principe, bavil se je marveč tudi z aktualnimi političnimi vprašanji. Razkril je nepremišljeno razne tajne niti, ki se predejo iz visokih in pri nas toli vplivnih klerikalnih krogov v najtajnnejše kabinete državne politike.

Resseguierjev govor je dokument, ki ne potrebuje komentarja.

Cerkev in država sta po besedah grofa Resseguierja še vedno dva pojma, katerih prvi je nujno subordiniran drugemu. Svoboda cerkve je ona, katero je proklamirala bula Bonifacija VIII. »Unom sanctam«, svoboda proti državi, katere si danes prisvaja gosposke in visokostne pravice, ki ji ne pristojajo. Cerkev pristaja tudi danes še plenitudo potestatis, za katero se mora pravi katolik boriti proti vsem prokletim teorijam o državni omnipotenci. Vse moderne državne teorije in naj si bodo navidezno še tako upravičene, so koncem koncev sleparija, kajti povsodi, kjer se povzpneja državna ideja nad cerkveno, terorizira praksa države svobodščine cerkve. V sami Avstriji gospoduje židovstvo in prostozidarska loža, kapital, časopisje gre v boj zoper katoliško cerkev, univerze tvorijo pravi kartel proti klerikalizmu.

Razmere na Ruskem, Francoskem so strašne. Srbija jamči v svojih temeljnih zakonih za versko svobodo — v resnici pa se tam vršijo masakri kristjanov in v 20. stoletju vstajajo sredi Evrope mučeniki za svobodo matere cerkve (najbrž Palič).

Katoliška cerkev obsoja ičutev od države, ker smatra po besedah papeža Pija X., da se država nima le brigati za telesni dobrobit človeške družbe, temveč tudi za njene duševno izveličanje.

V tem smislu ne more biti Avstrija država, katere bi temeljila na ideji gospodarskega in civilizatoričnega napredka, ali pa narodnostne misli, temveč avstrijska državna ideja mora biti le katoliška, verska. »Avstrija mora na znotraj in na zunanji dihati po katoliško« pravi grof Resseguier, ki prehaja na to k aktualnim nalogam avstrijske zunanje politike. Zvesta svoji katoliški ideji se mora Avstrija postaviti na Balkan kot močna predstava, zaščitnica in bojovnica svete matere cerkve. Besede o političnem ravnotežju, o političnih argumentih so prazna slama, ko gre za to, da zadosti monarhija svoji sveto zapriseženi dolžnosti, da bo ponesla križ katoliške cerkve v balkanske dežele.

»Odprti čuvar line štefanovega zvonika, izpušči dvoglavega orla, da poleti nepotrjen križ tja dol proti jugu — kam? — v albanske gore« pravi navdušen katolik, ki prehaja s

temi besedami na albansko vprašanje. Avstrijski katoliki zahtevajo, da zastavi monarhija vse svoje sile v obrambo katoliških Arnavtov. Kajti radi njih katoliške vere jih trpinči srbska soldateska, krade jim premoženje in imetje, požiga vasi in sela, uničuje polja in njive, kolje starce in otroke, strelja mladeniče in može, onečašča žene in dekleta, požiga cerkve in kapele, ubija duhovnike. V dvajsetem stoletju teče tam doli mučeniška kri! »Avstrijski dvoglavi orol spusti se v viharjem poletu tja dol, udari s svojimi mogočnimi peruti, preženi gavrane in smrtniljive jastrebe«, tako se glasi danes enodušna zahteva 35 milijonov avstrijskih katolikov. Ne gre za politiko, gre za službo države materi cerkvi. Črno-žolti Avstrijci smo morali s težkim srcem gledati, kako se je tepotelo velikavstrijske interese, ki so nam kazali pot preko Novega Pazarja na Solun, žalostnega srca smo morali pokopati meč plemenitega viteza princa Evgena pred Belgradom globoko v zemljo. Po besedah grofa Resseguierja so klerikalci pripravili pokopati sedaj tudi črno-žoltega patrijota, toda nikdar katolika.

Ta avstrijski katolik bo storil vse, da bodo stebri Petrovega stola stali tokraj črno-žoltih mejnikov.

Navzoči so govorniku navdušeno pritrdili. Bili so med njimi škofje, prelati, predstojniki duhovnih kongregacij in redov — cela cerkevna skupščina, katere je na ta način predpisala avstrijskim klerikalcem politiko najbližje bodočnosti. Avstrijski klerikalizem se pripravlja na novo križarsko vojsko — sedaj, ko je pravoslavni križ na Balkanu podrl polumesec muslimanskega kalifata. Radovedni smo, v kateri vrsti bodo korakali naši klerikalci.

Gališka kriza.

Z Dunaja poročajo, da so v informiranih krogih mnenja, da v krizi, ki je nastala vsled gališke volilne reforme, ne bo prišlo do sporazuma. Od poljskih škofov sta dva v ponedeljek odpotovala z Dunaja; ostala dva pa sta izjavila, da nista pooblaščenca, pogajati se z ministrskim predsednikom. Danes ali jutri bo armensko — katoliški nadškof Teodorovič sprejet od cesarja v avdienci in bo razložil razloge, ki so vodili poljski episkopat v njegovem postopanju napram deželni volilni reformi. Poljski škofje smatrajo sedanjí načrt kot škodljiv katoliškemu prebivalstvu. Dr. Bobrzynski bo v jeseni kandidiral v državni zbor. Zelo pesimistično presoja položaj »Polnische Nachrichten«. Pišejo namreč: »Upanje, da bo mogoče mnenje episkopatov na Dunaju izpremeniti, se je izjavilo, ker so člani episkopata in podoljski voditelji pri pogajanjih s posameznimi člani vlade dobili vtisk, da grof Stürgkh pri svojem deovanju, doseči sporazum, ne more računati na popolno podporo vseh vplivnih članov kabineta. Tudi se trdi, da so škofje mnenja, da ti krogi popolnoma razumevajo načrt, naj se razpusti državni zbor, ker upajo, da se bo z novimi volitvami okrepljeno konservativno — katoliški element. Pri tem stremljenju računajo menda nasprotniki kompromisa glede gališke volilne reforme na podporo onih strank v državnem zboru, ki tudi žele, da se razpusti državni zbor in da se z novimi volitvami okrepi.« Včerajšnja večerna izdaja »Reichspost« pravi, da to poročilo ni popolnoma brez podlage. Govori se tudi, da bo gališki deželni zbor že jutri razpuščen.

Vojna na Balkanu.

Skader.

Dunaj se zopet močno razburja zaradi možnosti, da se Skader prostovoljno vda Črnogorcem. Nemški listi so zopet začeli naglašati, da Skader ne sme nikdar pripasti Črni gori. Da pa se Esad paša pogaja zaradi predaje mesta, se nemškimi listom ne zdi več verjetno. Potrjene sicer še niso vesti, da bi bil Esad paša poslan na Cetinje parlamentarja, da prično s pogajanjí zaradi predaje, vendar sodijo dunajski krogi, da to nikakor ni izključeno, že zaradi tega, ker vlada v mestu strahovita beda in naravnost lakota. Nemški listi pa takoj dostavljajo, da tudi padec Skadra ne sme ničesar izpremeniti na sklepu, da pripade mesto Albaniji. Listi pravijo: Kralj Nikolaj bo sicer zadostil svojemu siavohlepiju, vendar pa bodo vse žrtve zastoni. Kralj Nikolaj bo moral mesto predati in če teba, ga bodo velesile k temu prisilile z orožjem.

Kljub temu, da stoje pred črnogorsko obalo vojne ladje velesil, pa nadaljuje kralj Nikolaj z vso energijo oblegovanje mesta. Blokadno brodovje ni ravno posebno srečno. Izgubilo je še eno noto, potopila se je namreč neka angleška torpedovka. Kralj Nikolaj pa je odredil v noči od 20. na 21. aprila

bajonetni naskok.

S Cetinja poročajo, da so začeli to noč Črnogorci z ofenzivo. Bajonetni boj je trajal vso noč. Turki so izgubili na vzhodni in jugozahodni črti celo vrsto utrdb, kjer plapolajo sedaj črnogorske zastave. Dne 22. aprila so poskusili nato Turki ob 7. zjutraj protinapad, umakniti pa so se morali s krvavimi glavami. Črnogor-

LISTEK.

Rako je prišel Matija Čebavs do mastne službe.

Spisal Ivan Stojan.

(Konec.)

III.

Tisti čas se je v Mlečniku zgodilo nekaj izvanrednega, česar še niso doživeli Mlečničani, česar so bili v dno svojega srca veselizelo veseli. Zgodilo se je nekaj velikanskega, kar bo zgodovina človeštva vedno pomnila, kar zasluži, da tudi mi ne izpregledamo. Zgodil se je velik preobrat v Mlečniku, tako velik preobrat, da je Hladnica od veselja spekla tisti petek rejeno piško. Saj ni imela greha, ampak še veliko zasluženo v boju za nepremagljivo krščanstvo...

Kakšen je bil vendar ta preobrat? Je bil li na gospodarskem polju? Je bil li na krščanskem polju? Li na prosvetnem polju? Li na političnem, li na itd. polju?

Ni bil to preobrat na gospodarskem polju, tudi ne na krščanskem, tudi ne na prosvetnem, ampak na političnem polju...

Bil je preobrat na političnem polju, bil je preobrat v duši Matije Čebavs.

Zgodilo se je, da je bivši »značaj«, »vzor človeka«, da je trgovski pomočnik, oziroma kompanjon Matija Čebavs postal klerikalec, klerikalec v zunanji obliki...

Kdo se bo čudil, kako se je to zgodilo?

Čebavs se po onem burnem dogodku ni več pokazal v trgovini. Bil je torej brez posla. Da bi pa brez dela jedel Purgartnikov kruh, ga je branil njegov ponos. Premišljeval je in pregledoval notranjost svoje duše. Tedaj mu je zadisla slavna služba tajniška, zlato korito na klerikalnem dvoru. Vrhutega si je zaželel postati klerikalec in na ta način priti do tajniškega stolca in peresa in do ugleda. Pokazati se je pa moral kot pravega krščanskega klerikalca.

Toda kako?... Sedel je nekega dne s Purgartnikom na dvorišču pod kostanj, s katerih je že padalo rumeno listje...

»Če res nečeš več biti pri meni,« je govoril Purgartnik, »potem se kar loti brez odlašanja tajniškega mesta. Pogledj, naš kralj je bogat in dobro plačuje tajnika. Malo dela, veliko zaslužka in druge ugodnosti: prijateljstvo župnikov in spoštovanje Mlečničanov, ali se ti ne smeje vse to?«

»Jaz bi že, ali kako!« je rekel Čebavs skoro v sramu, ker prodaja svoj značaj

»I, to se že da pomagati. Zima je pred durmi, ti hočeš od mene. In kam? Ne veš, kam te bo dovedla pot. Povsod drugod te čakajo nadloge in

nezgode... Tu pa imaš zlata nebesa.«

»Da, in te si morani še prej zaslužiti.«

»Poslušaj me! pridno hodi v cerkev, da te bodo videli ljudje. To bo prvi pripomoček. Drugi mesec je pri županstvu seja glede tajništva. Takrat greva midva tjakaj, izpregovoril boš par besedi častitemu župniku in milostljivemu očetu županu, pa bo vse dobro... Ti si gospod!«

»Saj mi ne bodo verjeli, da sem se spreobrnil.«

Tedaj je padla Purgartniku prava misel v glavo.

»I, no!« je dejal. »V moji trgovini ti je na razpolago v obilici molkov in škapulirjev in svetinc.«

Čebavs ga je razumel in od veselja se mu je zjasnil obraz. Pojavila se mu je zdajci pred oči pot, ki ga bo privedla do prave sreče...

IV.

V občinski pisarni so bili zbrani mlečniški velmožje s svojim kraljem — županom Specharjem in ministrskim tajnikom Debeluhom. Spoštljivo je vsak zasedel svoj prostor in čakal na govor predgovornika. Tudi Matija Čebavs je bil navzoč. Srce mu je močno utripalo, kaj se bo vse zgodilo.

Tedaj se je vzdignila njegova veličina oče župan Spechar in izpregovoril:

»Današnji dan je eden najvažnejših dni v naši občini, kajti zbrali smo

se k seji glede zelo važne zadeve, ki jo moramo rešiti danes. Besedo naj prevzamejo sedaj gospod župnik.«

Oče Spechar je zadovoljno sedel na svoj stolec in si pogladil smehljaje svojo sivo brado.

Prevzela je besedo njegova visokost in debelost gospod fajmošter Debeluh in začel govoriti:

»Predvsem mi je tukaj omeniti novo ovco, ki smo jo našli in pripeljali k naši čredi, to je gospod Matijas Čebavsus, ki ga imamo danes izvoliti za tajnika.«

»Slava mu!« je zadonelo po sobi.

»Toda preizkušati ga moramo,« je nadaljeval Debeluh, »če je resnično naš.«

... Čebavs je že precej časa ščipala za vratom nadleža bolha, vsled česar ni mogel mirovati in se je začel drgniti, da bi odpodil hudobno živalico. Ali ta zver ni hotela z lepa zbežati in odskočiti. No, ko se je pa prikazal nad ovratnikom škapulir, ga je jenjalo ščegetati in srbeti...

Čebavsovo delo so opazili občinski možje. Kako so se jim zaiskrile oči, zapazivši škapulir na njegovem vratu!

»Slava mu!« so še enkrat zakričali.

»In skoro se mi zdi, da bo ta srečni človek kmalu naš,« je dalje govoril fajmošter in je z besedami podajal tajniške sladkosti.

Kar naenkrat se je lotil Čebavs

nahod. Privlekel je iz žepa robec in se začel usekavati. Ali smolo je imel — seveda srečo, kajti z robcem je potegnil tudi velik molek, ki je padel rožljaje na tla. Tišina je zavladala v sobi.

»O, o! Temu se da pomagati!« je vzkliknil oče Spechar, pobral molek in ga dal nazaj Čebavsu.

»Človek mora biti vljuden,« je rekel in sedel na svoj prostor nazaj.

»Da. Prepričan sem, da je ta človek popolnoma naš,« je končal Debeluh s slovesnim glasom. »On naj bo naš tajnik!«

»Tako je! Slava mu! Živio naš Čebavs!«

Čebavs je vstal s sedeža in se zahvalil za naklonjenost občinskih svetovalcev. Fajmoštru je poljubil roko, župana pa na čelo.

»Živio!« so še enkrat zaorili glasni navdušeni klici...

Tako je prišel Čebavs na mastno tajniško mesto...

Nato so se razšli...

Čebavš opravlja vestno svojo službo in pravi, da ne menja niti z njegovo svetlostjo ljubljanskim škofom. Dobro se je že privadil svojemu prepričanju in je najboljši prijatelj fajmoštrov in županov. Po vasi celo govore, da mu bosta ta dva tudi pri skrbeli ženo, pravo krščansko, najbrže terciarno ženo. Tedaj šele se bo začelo njegovo življenje v prid in korist matere — katoliške Cerkve. Amen.

ske izgube so zelo velike, do sedaj pa jih še ni bilo mogoče natančno določiti, turške izgube pa so neprimerne večje. V vseh utrdbah okrog Skadra in v Skadru samem je opaziti živahno gibanje. Boji trajajo naprej. Na Cetinju upajo, da bo mesto v najkrajšem času padlo.

Iz Albanije.

Iz Albanije prihaja cela vrsta več ali manj verjetnih vesti. Tako poroča takozvana »Albanska korespondenca« čez Dunaj, da je iz Valone: Šeststo srbskih vojakov je odkorakalo iz Drača proti jugu in je zasedlo vse kraje do izliva reke Devolu v Berati. Srbski vojaki so baje razglasili prebivalcem, da nameravajo Srbi proglasiti

prestolonaslednika Aleksandra za albanskega kralja.

Naravnost budalost pa je, kar omenjena korespondenca trdi nadalje, da so izjavili srbski častniki albanskim veljakom, da bodo za Albance zasedli Bosno in Hercegovino, če se bodo Albanci postavili na njih stran in da bo vrnila Srbija, če bo prestolonaslednik Aleksander kralj albanski, Albancem tudi Kosovo. Srbi baje silijo prebivalce teh krajev z orožjem v roki, da podpisujejo spomenice, v katerih zahtevajo albansko krono za srbskega prestolonaslednika.

Ista famozna korespondenca pa poroča v eni sapi naprej, da so Srbi v Kavaji pri Draču pod pretvezo, da hočejo preprečiti roparske napade, tekot 14 dni postrelili več kakor 2000 Albancev. Srbske patrulje imajo poleg tega tudi nalog, da takoj ustrelje vsakega sumljivega Albanca.

Kar se tiče gradnje železnice, naglašajo srbski uradni krogi, da bi nastale pri sedanjih določitvi mej Albanije velike tehnične težave za zgradbo železnice od Donave do Jadranskega morja. Vsled tega je upati, da bodo velesile izpremenile severno mejo Albanije v toliko, da se bodo te težave vsaj nekoliko zmanjšale. V vprašanju pristanišča ob Jadranskem morju se dostavlja, da se konferenca veleposlanikov v Londonu s tem vprašanjem ni bavila, dasi ravno s tem določilo, da se v principu prizna zgradba nevtralnega srbskega pristanišča. Belgradski krogi upajo, da bo tako pristanišče Drač, ker Sv. Ivan ni primeren za trgovsko pristanišče. V srbski skupščini pa je izvajal socijalno - demokratični voditelj Lazević, da bi bila zgradba železnice od Donave do Jadranskega morja z ozirom na srbski izvoz in na geografsko lego prenatrjena. Naravno izhod Srbije in celega Balkana je Egejsko morje. Srbija mora tedaj predvsem stremeti za tem, da sklene z ostalimi balkanskimi državami carinsko unijo.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 22. aprila.

Župan dr. Ivan Tavčar je otvoril točno ob 6. zvečer sejo, konstatiral sklepčnost in imenoval za overovatelja zapisnika občinskega svetnika gg. Bončarja in Tomaža Novaka. Svojo odsotnost je opravičil občinski svetnik g. Schmid. Poveljništvo 3. armadnega zbora se zahvaljuje za zadnji sklep občinskega sveta ljubljanskega glede **korrega streljanja v Ljubljani**. Župan predlaga, da se mu dovoli kredit 1200 K kakor za streljanje domobranskih polkov, ker je tudi streljanje teh polkov istega pomena in ker je udeleženi tudi domači polk. Kredit se dovoli.

Deželni odbor naznanja, da je Deželna banka kranjska dovolila mestni občini ljubljanski posojilo 1.000.000 kron.

Zaradi električne centrale ob Ljubljani sta predložili napredni politični društvi za **Poljanski okraj** in za **Dvorski okraj** resoluciji.

Kuratorij zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem je poslal svoje poročilo za leto 1911/12. Istotako je poslal svoje poročilo hospic v Gračevo.

Mestno uradništvo prosi, da se izreče občinskemu svetnikom, članom odseka za službeno pragmatiko za njih izredni trud zahvala mestnega uradništva.

Glede okrasitve oken in balkonov je izdal župan že 3. t. m. v zmišlu sklepov občinskega sveta poziv.

Glede prodaje petroleja je župan ukrenil potrebne korake pri deželni vladi.

Nujni predlog občinskega svetnika Pustoslavke zaradi železniških zvez na Gorenjsko in tozadnevni sklep občinskega sveta je odposlal župan železniškemu ministrstvu.

Tvrdka Rella Neffen ni imela ves čas, odkar je prevzela dela za kavalizacijo, nobenega delavca, ki bi bil imel manj plače kakor od 3 do 4 K. Bil pa so pri tvrdki zaposleni tudi

samo 3 dečki, ki so dobivali manj kakor 3 K. V času med 12. in 18. aprilom pa je imela tvrdka razen boljše plačanih delavcev 17 delavcev, ki so dobivali po 4 K, 10 delavcev po 3 K 80 v, 25 delavcev po 3 K 60 v, 23 delavcev po 3 K 40 v, 15 delavcev po 3 K 20 v in 55 delavcev po 3 krone. Delavno osoblje je znašalo 180, od teh je bilo 156 domačinov, tedaj nad 80%. V ostalih tednih je bilo razmerje podobno.

Zapisnik zadnje seje se, ker ni bilo ugovora, odobri.

Župan predstavi nato arhitekta Kellerja, ki je občinskemu svetnikom na razpolago, da jim da pojasnila glede obrežnih zidov.

V imenu personalnega in pravnega odseka poroča nato občinski svetnik gosp. dr. Novak o županovem dopisu glede podelitve častnega občanstva monsijnoru Tomu Zupanu. Monsinjur Tomo Zupan je praznoval 14. marca 50letnico svojega duhovništva. Ob tej priliki mu je župan pismeno čestital. Poročilo naglašuje njegovo plemenito delovanje in zlasti tudi njegovo delovanje na šolskem polju. Bil je tudi šest let član občinskega sveta in načelnik šolskega sveta ter član deželnega šolskega sveta, kjer je vedno energično zastopal interese mestne občine. Trindvajset let je bil tudi prvomestnik družbe sv. Cirila in Metoda. Odlikoval se je tudi na književnem polju ter je bil odličen raziskovalec Prešernove dobe. Župan predlaga, da se izvoli monsijnor

Tomo Zupan
za častnega meščana.

Predlog je bil soglasno z velikim odobravanjem sprejet.

Na županov predlog, poroča občinski svetnik g. dr. Novak, se podeli nato tudi gosp. Antonu Razingerju, učitelju na II. mestni deški ljudski šoli, v priznanje njegovih velikih zaslug meščanstvo ljubljanske občine. Anton Razinger je deloval 40 let na omenjeni šoli kar je zelo redek slučaj.

Obrežni zidovi.

V imenu stavbnega odseka poroča nato občinski svetnik gospod Štembov o dopisu magistrata glede stroškov za izvršitev obrežnih zidov ob regulirani Ljubljani po načrtih arhitekta Kellerja.

Podrobnejša pojasnila da tozadevno nadkomisar Prelovšek. Občinski svet je v svoji seji dne 11. februarja t. l. sklenil, da se sprejme načrt arhitekta Kellerja glede obrežnih zidov med Obrezovo hišo na Bregu in Frančiškanskim mostom, oziroma Pogačarjev trg. Z ozirom na ta že odobreni načrt je komisija za osuševanje Barja obvestila mestno občino, da mora nositi mestna občina večje stroške, ki bodo nastali vsled izpeljave tega načrta zlasti kar se tiče izvedbe detajlov. Mestni stavbni urad je nato izdelal stroškovnik, ki izkazuje potreščino kakih 440.000 K, dočim bi enostavni obrežni zidovi po starem načrtu stali 200.000 K, ki jih nosi seveda omenjena komisija.

Ker smo o projektu samem obširneje že poročali v snočni številki, preostaja samo še omeniti, da se različni detajli projekta opuste, da se zgradi samo ena lopa pri Frančiškanskem mostu in da se terasa pri stavbi Filharmonije opusti, na desnem bregu pa se zgradi terasa.

Občinski svet sklene soglasno, da se delo odda brez razpisa komisiji in se odobri proračunjeni znesek 440 tisoč kron.

Občinski svetnik g. Pamer naglašuje, da je to delo največjega pomena za mesto in da gre za to, da sluga v prvi vrsti županu dr. Ivanu Tavčarju, potem pa tudi arhitektu Kellerju. Ljubljana se je razvijala v zadnjem času vedno bolj proti periferiji, dočim je vsled tega trpela sredina mesta. S temi zgradbami pa se bo osredotočilo zopet življenje v sredini mesta.

Župan: Prijetna dolžnost mi je zahvaliti se občinskemu svetu za ta, za mesto prekoristni sklep. Svoji zaslug za to delo ne bom razkazoval. Naglašam pa, da si je naš stavbni oddelek priboril velike zasluge pri tem težavnem delu in zlasti je nadkomisar gosp. Prelovšek posvetil temu delu največjo pozornost. Zahvala pa gre tudi Društvu inženirjev, ki je rade volje nudilo svojo pomoč. Posebna zahvala gre v tem oziru nadsvetniku Kilarju. Končno mi je prijetna dolžnost, da se zahvalim tudi občinskemu svetniku g. Pamerju, ker je on sprožil srečno idejo, da smo naprosili arhitekta Kellerja za njegovo mnenje in za projekte. (Odobravanje.)

Isti poročevalec poroča nato o dopisu mestnega magistrata glede preskrbe primernejših uradnih prostorov za mestni stavbni urad. Stavbni odsek priporoča, da naj se za stavbni urad porabijočasno prestori v II. nadstropju kresije v severnem traktu, strankam pa odpo-

ve z majem. Prihodnje leto pa, ko se izseli Trgovska in obrtniška zbornica, pa naj se stavbni urad definitivno preseli v te prostore.

Podžupan dr. Triller: Pri tej priliki je umestno, da se sproži misel, ki je v ozki zvezi z vprašanjem preselitve uradnih prostorov mestnega stavbnega urada v kresijo. Vsem so znane pomanjkljivosti uradnih prostorov na magistratu, kar je za uradništvo zelo neprilčno. Tudi občinski svet nima primernih prostorov. Za tri klube mora sedaj zadostovati ena posvetovalnica in dostikrat se zgodi, da mora ta ali oni klub zborovati izven magistrata. Že leta se je poudarjala nujna potreba novih prostorov in tudi občinski svet se je že bavil s tem vprašanjem. Sedaj, ko ima mestna občina toliko stroškov, ni upati, da bi mogla zidati v kratkem novo poslopje. Finančni položaj mesta in razpoložanje denarnega trga to zabranjujeta. Tudi je dvorana primerna in srednji trakt historične vrednosti ter se mora ohraniti neizpremenjen. Če pa storimo sklep, da naj se stavbni urad preseli v kresijo, se nam vsiljuje misel, če bi ne kazalo, da se cel magistrat preseli v kresijo ter ima tam v I. in morda tudi v II. nadstropju svoje uradne prostore. Na ta način bi prišla mestna občina najhitreje in najceneje do primernih prostorov in strankam in uradništvu bi bilo ustreženo. Srednji trakt sedanjega magistrata z dvorano bi ostal za občinske seje in k posvetovalnici bi se lahko pritegnili še nekateri prostori. Stranska trakta pa bi se prav primerno obrestovala. Za pritične prostore bi se dala doseči prav lepa najemnina, drugi prostori pa bi se tudi lahko oddali vojaški oblasti. Stroški za celo preselitve, za adaptacije in za novo opravo bi znašali samo kakih 30.000 do 40.000 K. Stavim tedaj

resolucijo,

da se naprosi župana, da svoj čas stopi pred občinski svet s predlogom, če ne kaže preseliti vse magistratne urade v poslopje meščanske imovine.

(Odobravanje.)

Občinski svetnik g. Pamer se ne strinja s tem predlogom ter pravi, da prostori v kresiji niso primerni za urade. Želi pa, da bi se mestna blagajna premestila iz I. nadstropja v pritličje.

Župan: Tudi na to smo že mislili, za sedaj pa obstojajo še nekatere težave.

Odsekov predlog je bil sprejet in sprejeta je bila tudi resolucija podžupana dr. Trillerja.

Predsedstvo prevzame nato podžupan dr. Karel Triller.

Poročevalec občinski svetnik g. Štembov poroča o dopisu magistrata glede nekaterih nujno potrebnih poprav mestnega kopališča v Kozelji. Poleg že dovoljenih poprav, ki bodo stali 473 K je treba popraviti tudi še tlak in izvršiti še druge poprave, kar bo stalo okrog 3700 K. Sprejeto.

Nasip pri mestnem ribniku v Tivoliju je začel puščati. Baje so temu krive poljske miši. Popravilo se ne da več odlašati in bo stalo 1600 K. Sprejeto.

Franu Ksaverju in Brigiti Souvanovi se zopet obnovi že leta 1903 dovoljena parcelacija njune posesti v Kapucinskem predmestju.

V imenu finančnega odseka poroča občinski svetnik g. Milohnoj o dopisu mestnega magistrata glede dobave nove oprave za oltar pred mestno hišo, ki se postavlja ob priliki procesije Rešnjega telesa. Tri tvrdke so tudi že vpsolale svoje oferte. Finančni odsek predlaga, da se za letos še počaka, ker potreba ni tako nujna. Sprejeto. Dr. Zajec se smeje.

V imenu direktorija mestnega vodovoda in elektrarne poroča občinski svetnik g. Reiser o dopisu deželnega odbora glede oddaje vode iz mestnega vodovoda občini Moste. Racionalna preskrba občine Moste z dobro pitno vodo je mogoča samo na ta način, poleg tega pa je to tudi za mesto samo iz higijskih ozirov koristno. Poročevalec priporoča, da se želi deželnega odbora ugoditi in da občini Moste vodo pod istimi pogoji, kakor Šiški. Voda naj se odda po 24 v za m³ in mesto napelje po vsej občini svoje vodovodno omrežje. Postavijo naj se tudi v Mostah vodomeri. Pogodba naj se sklene po vzorcu pogodbe z občino Ježico in naj se sklene za 30 let. Pogodba se podaljša vsakih 10 let. Sprejeto.

Isti poročevalec poroča nato o prošnji Karla Pogačarja in dr. Pavla Samasse za odpis večje porabe vode. Prvemu se odpiše 49 K 50 v, drugemu 44 K 51 v, kar odgovarja polovici zneska.

Samostojni predlog občinskega svetnika g. Reiserja glede zgradbe mestnega konališča v Ljub-

ljani v bližini šentjakobskega mostu se odkazuje stavbnemu odseku.

Vodovodna zadruga v Šiški.

Nato stavi občinski svetnik g. Pustoslavšek sledečo interpelacijo:

Na podlagi sklepov občinskega sveta ljubljanskega z dne 15. septembra 1908., 19. febr. 1909 in 2. aprila 1909. je mestna občina ljubljanska sklenila z Vodovodno zadrugo v Spodnji Šiški pogodbo, glede oddaje vode iz mestnega vodovoda in sicer za Spodnjo in Zgornjo Šiško.

V tej pogodbi, ki je spisana kot notarski akt, se glasi točka 10. dobesedno tako-le: »Voda se oddaja po vodomerih in sicer po enakih cenah in pod istimi pogoji kakor posameznim odjemalcem v ljubljanskem mestu. Glede cene pridejo v poštev le posamezni odjemalci in ne zadruga kot enota.«

Iz citirane točke je jasno razvidno, da Vodovodna zadruga v Sp. Šiški sme vodo oddajati odjemalcem samo po istih cenah in pod istimi pogoji, kakor jo oddaja mestna občina ljubljanskim odjemalcem.

Mestna občina oddaja vodo svojim odjemalcem po 24 vinarjev m³. Za to ceno bi morala dajati vodo tudi Vodovodna zadruga v Sp. Šiški.

Zadruga pa se te določbe ne drži, marveč je dosedaj prodajala vodo kubični meter po 30 in 50 vinarjev, za bodoče pa hoče zvišati ceno celo na 40 in 70 vinarjev.

Zadruga, ki je bila osnovana kot splošno koristna in nesebična naprava, se je v nasprotju s svojočasno, z mestno občino ljubljansko sklenjeno pogodbo, spremenila v nekako pridobitno organizacijo, pri kateri delajo dobičke posamezniki in sicer z vodo, ki jo jim daje mestna občina ljubljanska.

Ker je poslovanje Vodovodne zadruge v Sp. Šiški v očitnem nasprotju s pogodbo, ki jo je svoječasno ž njo sklenila mestna občina ljubljanska, dovoljujem si v javnem interesu in v interesu vodnih odjemalcev v Šiški g. župana vprašati:

1. Ali mu je znano to postopanje Vodovodne zadruge v Sp. Šiški?

2. Ali hoče storiti primerne korake, da se Vodovodno zadrugo prisili, da bo striktno izpolnjevala obveznosti, izvirajoče iz omenjene pogodbe.

3. Ali je Vodovodna zadruga v smislu § 19. pogodbe »izkazala po svojih računih in knjigah narasle stroške in subvencije zgrajenega vodovoda«, in če ne, ali hoče g. župan poskrbeti, da bo storila to svojo dolžnost?

4. Ali se g. županu znane govore, o katerih utemeljenosti nisem informiran, da se bavi navedena zadruga z mislijo, napovedati konkuiz in kaj hoče za ta slučaj ukreniti, da se varujejo koristi in pravice mestne občine ljubljanske, ker določa § 9. citirane pogodbe to-le:

»Po preteku 45 let od otvoritve tega vodovoda, preidejo vse pravice vodovodne zadruge brezplačno v neomejeno last mestne občine ljubljanske. To se naj zgodi tudi v slučaju, da bi se vodovodna zadruga razšla, ali če bi ne bila več v stanu izpolnjevati svojih dolžnosti napram mestni občini ljubljanski.«

Podžupan dr. Triller vzame interpelacijo na znanje ter obljubi, da bo mestna občina strogo varovala svoje pravice, ki ji gredo po pogodbi. Če se pogodba res glasi tako, bo mestna občina primorana storiti primerne korake pri šišenski zadrugi, da ta točno izpolni pogodbo.

Občinski svetnik g. Šerjak interperira zaradi neprekinjenega enajsturnega počitka trgovskih uslužbencev. Ker ne navaja nobenih konkretnih slučajev, ga opozori podžupan, da brez tožitelja ne more biti tožbe in da bi bilo uradno poizvedovanje zelo težavno. Občinski svetnik g. Rojina interperira zaradi nekaterih izplačil pri zgradbi obrtne šole. Občinski svetnik g. Koleča želi, da se odpravi jama v Jenkovi ulici. Občinski svetnik g. Štefe želi, da se popravijo napisi v mestnih javnih nasadih, nakar zaključijo podžupan javno sejo. Sledi

tajna seja.

Na predlog župana dr. Tavčarja je obč. svet sklenil, da stopi s ministrstvom v pogajanja glede zakupne užitnine za nadaljno zakupno dobo treh let.

V imenu personalnega in pravnega odseka je poročal o dopisu »Mestne hranilnice ljubljanske« glede napredovanja uradnikov v smislu novih pragmatičnih določil občinski svetnik dr. Fran Novak. Na njegov predlog so bili imenovani:

1. pristav Jos. Kuralt za kontrolorja v IV. činovnem razredu s 1. julija 1912 (vračunajo se mu 4 leta),
2. pristav Ant. Šusteršič za blagajnika v IV. činovnem razredu z veljavnostjo 1. januarja 1913;

3. pristav Fran Abulner za nadoficijala v IV. činovnem razredu s 1. januarjem 1913;

4. oficijal Vilko Trtnik za nadoficijala v V. činovnem razredu s 1. julijem 1912. in se mu vračuna 6 mesecev dosedanje službene dobe od 1. julija 1912. naprej;

5. začasnega asistenta Avgusta Petriča za definitivnega s 1. avgustom 1910;

6. začasnega asistenta Otona Jeruca za definitivnega s 1. julijem 1912.

Adjutum po 1500 K se je podelil praktikantom Ivanu Zupanu in Zorku Prelovču in sicer s 1. februarjem 1913.

Uvrščeni so bili:

1. tajnik Ivan Hrast v II. činovni razred;

2. kontrolor Anton Trstenjak v IV. činovni razred;

3. blagajnik Fran Pretnar v IV. činovni razred;

4. oficijal Ivan Hiter v VI. činovni razred;

5. oficijal Josip Mešek v VI. činovni razred in

6. asistent Matija Rode v VII. činovni razred.

O reorganizaciji, oziroma spopolnitvi mest pri stavbnem uradu je poročal obč. svetnik dr. Fran Novak tako-le:

Ker se dela in posli stavbnega urada izredno množijo, je naravno, da tehnično osoblje, kolikor ga je sedaj nastavljenega, teh del ne more več v polni meri zmagovati.

Poudarjam v tem pogledu lahko na uravna dela Ljubljance, zgradbo kanalov - zbiralnikov, zgradbo novih mostov, nadziranje in evidenca obstoječih stavb, kontrola obrežja Ljubljance in Gruberjevega kanala, vodnih in vodovodnih naprav, snaženje ulic, itd., vse to so momenti, ki upravičujejo misel na spopolnitev stavbnega urada.

Dosedaj je bilo nastavljenih zgolj 5 tehničnih moči in sicer: en svetnik, en nadkomisar, en komisar, en adjunkt in en praktikant ter poleg teh še en arhitekt, čigar mesto pa v smislu nove službene pragmatike prej ali slej odpade.

Število mest, ki se naj sistemizirajo, se naj pomnoži na dvanajst, vendar ni treba istih takoj vseh zasedeti, marveč sukcesivno, kakor bodo to naraščajoči posli zahtevali.

Vodstvo stavbnega urada naj je enotno; načeluje naj stavbnemu uradu tehnični uradnik, nadsvetnik oziroma svetnik, čigar naslov je obenem: načelnik stavbnega urada. Le-tega stvar in pa stvar županova je, kako se razdelijo posamezna dela v uradu samem.

V interesu stavbnega urada samega bi bilo, da se po možnosti izvežbajo tehnični uradniki v vseh strokah v toliko, da zamorejo v slučaju potrebe nadomeščati eden drugega.

Za sedaj bi bilo umestno pomnožiti osoblje za dva tehnična uradnika.

Stavbni odsek predlaga:

Slavni občinski svet skleni sistemizirati 12 mest stavbnega urada in sicer: eno mesto nadsvetnika, 2 svetnika, 2 nadkomisarja, 2 komisarja, 2 adjunkta in 2 praktikanta. Mesto arhitekta, ki je sedaj že zasedeno in ki je k ostalim mestom prišteti kot dvanajsto, se kasneje več ne zasede.

Za sedaj naj se spopolni na podlagi internega razpisa, službene pragmatike ozirov. po potrebi z javnim razpisom stavbni urad, ki je v njem dosedaj zasedenih 4 mesta ozirov. včevši mesto arhitekta, 5 mest, tako, da sta zasedeni začasno obe mesti stavbnih svetnikov, kojih eden ima prevzeti načelstvo stavbnega urada in dobiti naslov načelnik stavbnega urada, dalje dve mesti nadkomisarja, eno mesto komisarja, eno mesto adjunkta in dve mesti praktikantov.

Spopolnitev v smislu teh predlogov naj se takoj izvrši.

Predlog je bil sprejet. Stavbnemu nadoficijalu Zemljiču se je dovolila doklada mesečno 100 kron. Obenem je bila sprejeta resolucija glede sistemiziranja stavbnih doklad.

Na predlog referenta Jos. Reiserja se licejska učitelja dr. Rudolf Mole in Jos. Brce stalno namestita in se jima na pristojnem mestu izposluje naslov profesorjev.

Obč. svetnik dr. Pipenbacher je vprašal župana, kaj je s prošnjama za profesorski naslov dveh drugih licejskih učiteljev in zakaj jih pristojna oblast ne reši?

Poročilo nadkomisarja Prelovška v seji se glasi doslovno sledeče:

Ljubljanski občinski svet je v svoji seji dne 11. februarja 1913 soglasno odobril predloženi mu splošni fasadni načrt obrežnih zidov, katerega je izdelal arhitekt Keller. Skle-

ilo se je nadalje, da se na podlagi detaljiranih načrtov napravi približni stroškovnik in dožene ona vsota, katere pripade na mestno občino. Šele potem se bo sklepalo o tozadevnem kreditu.

Ti odobreni Kellerjevi načrti so bili predloženi komisiji za osuševanje Barja v upoštevanje, katere je v svoji seji z dne 17. februarja 1913 odločila, da se bo željam mestne občine v okviru odobrenih sredstev po možnosti ustreglo. Vendar pa naj se radi hitrejši rešitve tega vprašanja, mestni občini nasvetuje, da oni del obrežnega zidovja z vsemi projektiranimi okraski, kakor jih projektira arhitekt Keller, in ki segajo nad koto 288,00 m. n. m., napravi mestna občina na lastne stroške. Povrnejo pa se za to oni izdatki, ki so v za to zidovje prelinirani, v odobrenem stroškovniku.

Na podlagi tega sklepa je kana-lizacijski oddelek mestnega stavbnega urada izdelal stroškovnik za zidavo obrežij med Obrezovo hišo na Bregu in Pogačarjevem trgom po že odobrenem arhit. Kellerjevem načrtu.

Cene v tem obrežnem stroškovniku kljub pazljivosti in kolikor se je moglo v tem kratkem času doseči, nudi natančni analizi, vendar tvorijo, kakor pri vsakem proračunu neobvezne vsote, katerih končni znesek se lahko nekoliko spremeni.

Kolikor se je torej zamoglo na podlagi v stavbnem uradu znanih tozadevnih enotnih cen, ter cen, katere je naznanilo podjetništvo »Alpenländische Baugesellschaft«, sestaviti končni stroškovnik, bi ona vsota, katere je potrebna za izvršitev obrežnih zidov nad koto 288,00 m. n. m., po arhit. Kellerjevem načrtu znašala okroglo 440.000 K.

Stroški komisije za osuševanje Barja za izpeljavo tega dela obrežnih zidov po starem načrtu, bi znašali približno 200.000 K.

Na ta način bi uresničenie arhit. Kellerjevega načrta stalo mestno občino okroglo 240.000 K.

Ker so pa spodnji deli zidovja že precej visoko dodelani, in ker je že od fundamentov počenši neobhodno potrebna določitev posameznih stebrov in rizalitov ter stopnice, z eno besedo, razdelitev posameznih delov Kellerjevega načrta, je skrajni čas, da se ta načrt v vseh detaljih odobri in njega definitivna izvršitev sklene.

Kako naj se to delo izvrši, sledi iz sledečega nasveta:

Občinski svet skleni, da se na podlagi aproksimativnega proračuna, katerega končna vsota znaša 440.000 K, in od katere vsote dobi mestna občina s strani komisije za osuševanje Barja približno povračilo 220.000 K (oficijalne podatke namreč komisija kasneje), izvrši fasadiranje obrežij po arhit. Kellerjevem načrtu, katerega se danes, z ozirom na dejstvo, da so vse poznejše spremembe izključene, v vseh novih detaljih odobri, in sicer s sledečimi popolnimi pogodbami:

1. Projektirana štirioglasta pri-lazna hišica z javnim straniščem na Marlinem trgu, naj se izvrši po prvotnem osnutku, ker tvori prvič primeren arhitektonični zaključek novo projektirane obrežne promenade, in ker je drugič naprava in vzdrževanje podzemeljskega stranišča neprimer-no dražja, nego pritičljiva situacija. — Vrh tega bi v pritičljivi hišici name-stena prodajalnica tobaka znatno pripomogla k amortizaciji stavbnih stroškov.

Za zidavo pritične stavbe bi se moralo uporabiti izključno patinirani material. (Stari strešniki in stari met.)

2. Izvrše naj se samo 3 arkade, kakor je to razvidno iz prvotnega zasnuka.

3. Spodnja terasa naj se izvrši tako, kot v prvotnem projektu označeno t. j. pričrni pri prei imenova-nih treh arkadah pa do poslopja Fil-harmonije.

Naprava spodnjih teras je upra-vičena ne le vsled nastalega prista-lišča za ladje, marveč, ker se na ta način umetno razširi vsled regula-cije znatno zožena Ljubljanična stru-ga. Res je, da se vsled tega projekta zoži gorenja terasa, vendar pa je za slučaj potrebe, ako se v teku let raz-širjen tako živahen promet, da bo raz-širjenje gorenje terase neodložljiva potreba, dana skoraj ista možnost, kot danes, da se spodnjo teraso pre-oboka z arkadami.

Vrh tega pa se bodo novo na-stala poslopja na tem kraju umakni-la v stavbno črto in razširila gorenjo teraso. Ako se pa pri eventualno se-daj projektiranih adaptacijah starih poslopij izda stavbno dovoljenje, naj se isto izda pod pogojem, da se pri-tični promet ovirajoči vogali, ali po-tom arkad, ali na kak drug arhitekto-nično ugoden način odstranijo.

Pri stopnjišču med Gerberjem in Krejčijem naj se ustvari možnost pre-hoda z ene terase na drugo.

4. Pri poslopiju Filharmonije se je radi prevelikih stroškov sedaj projek-tirana naprava terase opustila.

5. Rad! reduciranja stroškov se bo število kamnitih stebrov v toliko omejilo, v kolikor dopušča arhitek-tonika.

6. Ustvari se tudi na desnem bregu med Frančiškanskim mostom in Ribjim trgom spodnja 2-50 m širo-ka terasa.

7. Dosedaj projektirano stopnji-šče ob Ribjem trgu se izvrši enostav-neje (enojno) in v toliko premakne, v kolikor to zahtevajo obrežna dr-zvesa.

8. Izvrše se fundamenti za obe brvi čez Ljubljaničo t. j.

1. Med Kongresnim in Ribjim trgom;

2. med poslopijem Filharmonije (os poslopja) in Krojaško ulico.

9. Širjava spodnje terase se zoži od 2-80 m na 2-50 m. Nadalje se po-stamenti pri gorenji terasi v širjavi zmanjšajo za 30 cm. Na ta način se gorenja terasa na najožjem mestu razširi na 3 m, kar je za promenado popolnoma zadostno.

Vse večje stroške, ki nastanejo vsled okrašenja obrežnih zidov po Kellerjevem načrtu nad koto 288,00 m. n. m., nosi mestna občina.

Obenem pa se naprosi komisijo za osuševanje Barja, da vse obrežne zidove pod imenovano koto 288,00 m. n. m., izvrši natančno po danes defi-nitivno odobrenem detaljnem načrtu arhit. Kellerja.

Ker pa bo to delo, kot vidni del obrežnih zidov v smislu konsentriranega projekta, odločno tudi spada v področje komisije za osušitev Barja, in ker nikakor ne kaže, da bi bili tu 2 strogo ločeni stavbni vodstvi in 2 podjetnika, je v interesu stvari, da se naj nadalje naprosi komisijo za osuševanje Barja, da ista odredi izvršitev obrežne zidave med km 24-980 do km 25,500 nad koto 288-00 m. n. m. (izvzemši dobavo in vzd-vo robnikov) po podjetništvu E. Czecho-wiczka & Sohn, ter Alpenländische Baugesellschaft na podlagi tozadev-ne stavbne pogodbe za osuševanje ljubljanskega Barja.

Vrhovno stavbno vodstvo tudi čez ta del obrežja pa naj prevzame dosedanje stavbno vodstvo za osuševanje Barja, katero naj istotako, kot dosedaj, vodi vsa pogajanja in obravnave s podjetništvom.

Na podlagi danes sklenjenih pre-memb v načrtu se potem napravi nov definitivni stroškovnik, kojega končna vsota najbrže ne bo preko-račila zgoraj omenjene skupne vsote 440.000 K.

Konečno odobrenje, posebne z ozirom ne v omenjeni stavbni po-godbi manjkajoče enotne cene te, na ta način nastale definitivne svote, pa seveda pristaja občinskemu svetu.

Ako pa ta definitivni stroškovnik ne bode podal zadovoljivega rezulta-ta ter podal očitno pretirane cene, ima mestna občina pravico prej opi-sano delo javno razpisati.

Mestni stavbni urad (kanalizacijski oddelek) pa preskrbi vse potreb-ne detaljne načrte, kubature posa-meznih del, ter razdelitev posamez-nih stopnic, rizalitov itd. na licu me-sta, sploh preskrbi vsa splošna in podrobna dela, ki jih zahteva izvrši-tev obrežnih zidov nad koto 288-00 m. n. m., vse tozadevne načrte pa mora odobriti stavbno vodstvo za osuševanje Barja, in jih oddeliti podjetniku v izvršitev.

Odnosaji med balkanskimi zavezniki.

»Srbobran« priobčuje zelo zani-miv dopis iz Sofije o odnosajih med balkanskimi zavezniki.

Dasi vse podrobnosti ne bodo absolutno resnične, vendar so tako interesantne, da podajemo v nasled-njem izvleček izvajanj »Srbobran-o-vega« sofijskega dopisnika.

Dopisnik piše med drugim:

Bolgarski kralj Ferdinand vodi samo bolgarsko politiko; balkansko politiko on odklanja. On ve, da ne more nastopiti proti Rusiji, no, proti Dunaju pa on sam neče pod nobe-nim pogojem. Zato je bil sprva na-sproten balkanski zvezi, zato so bol-garski državniki pripravljali balkan-sko zvezo na svojo roko in brez nje-gove udeležbe.

Šele, ko je Ferdinand videl, da je stvar resna in da je Rusija zanj tako zavzeta, da bi ne bilo oportuno se ji upirati, je pristal na zvezo, to-da samo pod pogojem, da se Srbija odpove vsemu ozemlju juž. od Krive Palanke, Skoplja in Kruševa.

Z Grško je bila sklenjena zveza že v avgustu l. 1911., s Črno goro pa meseca decembra istega leta.

Vojna je bila od vseh zavezni-kov definitivno sklenjena dne 27. av-gusta 1912. Po praksi, ki je bila v navadi med zaveznic, je imela Bol-garska primat v zavezniških stvareh, vsaj formalno, ker je bilo v interesu

vseh, zlasti pa Srbije, da računajo z ambicioznostjo in slavohepnostjo kralja Ferdinanda. Bolgarska se je torej prva odločila za vojno in sicer na seji ministrskega sveta dne 26. avgusta. To je sporočila zaveznicam, ki so že drugi dan sklenile, da tudi one napovedo vojno.

Kralj Ferdinand je bil do zadnje-ga časa proti vojni in se ji je z vso močjo upiral. V ministrskih sejah je često došlo do burnih prizorov med ministri in kraljem.

Ferdinand je odnehal šele, ko je uvidel, da je vse javno mnenje proti njemu in da je v nevarnosti njegov prestol, ako se ne uda volji naroda in se ne izreče za vojno proti Tur-ciji.

Ko se je odločil za zvezo in za vojno, je hotel dati toku dogodkov docela določa pravec. Predlagal je namreč, da naj se vsi zavezniki sta-vijo pod vrhovno vodstvo Bolgar-ske, pošljejo vse svoje armade v Trakijo, tu zlomijo Turčijo in odko-rakajo v Carigrad.

Toda temu načrtu se je uprl srbski vrhovni poveljnik general Pu-t-nik in končno so vojaški, vseskozi stvarni argumenti nadvladali in na-zadnje je bil vendarle sprejet Pu-t-nikov vojni načrt.

Toda ko je bila že proglašena mobilizacija, je kralj Ferdinand že vedno omahoval in celo predlagal zaveznikom, naj se vojna odgodi za eno leto.

Ko pa se mu ta nakana ni posre-čila, je Ferdinand mislil, da mora vse sile osredotočiti na to, da osvoji Ca-rigrad in da postavi v momentu ne-ugodnem za Rusijo in ugodnem za Nemčijo na dnevni red vprašanje Dardanel. Pri tem je bil Ferdinand prepričan, da bo Srbija v vojni doži-vela neuspeh in da bo poražena.

Za ta slučaj je računal, da bo in-terveniral za Srbijo in da bo pri tem izposloval kakšno posebno korist za Bolgarsko.

Toda srbski uspehi so razdeljali vse načrte.

Ko se je bolgarska armada usta-vila pred Cataldžo, je general Dimi-trijev predlagal, naj se zavezniki po-zovejo, da pošljejo pred Cataldžo vsaj 100.000 mož, toda temu se je protivil vrhovni poveljnik general Savov, najodločnejše pa se je temu uprl kralj Ferdinand, ker ni hotel, da bi se znova klicali na pomoč Srbi, boječ se, da bi moral Srbe za to po-moč odškodovati v Makedoniji. Srbi in Grki so prostovoljno ponudili po-moč, samo da se pospeši zaključenje miru. Toda Bolgari so to odklonili ter raje sklenili premirje, samo da bi s tem dosegli, da bi postala med tem akutna druga vprašanja, pred vsem albansko.

V albanskem vprašanju ni Bol-garska podpirala ne Srbije, ne Gr-ske, ne Črne gore, marveč je skrbela zgolj zase.

Bolgarska želi, da bi mejila na Albanijo, to je, da bi imela v svojih rokah vso Makedonijo. To je politika kralja Ferdinanda, toda s to politiko ne soglašajo Rusija, kar so dali gene-ralu Dimitrijevu in dr. Danevu v Pe-trogradu dobro razumeti.

Štajersko.

Trbovlje. Tamburaško društvo »Kolo« priredi dne 1. majnika izlet v Litijo - Smartno in obenem veliko veselico v restavracijskih prostorih g. J. Stribarja, Litija. Začetek ob 5. uri. K mnogobrojni udeležbi naj-vljudneje vabi odbor.

Iz Celja. Dva vročerkvna bančna uradnika. Nedeljski izleti v sosednje trge in vasi so se zo-pet začeli in z njimi rogovljenje celjskih Nemcev in nemškutarjev po vla-kih, ki vozijo zvečer izletnike v Cel-je nazaj. Tako se je vozila v nedeljo zvečer slovenska družba iz Zidanega mosta v Celje. Pridružil se ji je vesel godec, ki je na svoj instrument za-krožil v Laškem trgu narodno pe-sem. To je na kolodvoru zbrane celjske nemške izletnike tako razburilo, da so kot divjaki kričali svoj »heil« in demonstrirali proti ljudem, kateri jih niso nič brigali. In dasi je bil voz, v katerem je sedela omenjena slo-venska družba, čisto poln in je Nem-cem branil iz tega razloga spredni-nik vstop, so vendar vdrli noter in zaletli izzivati ter psovati prav kakor zlahtni protežerji nemškoavstrijskih patrijotov kje v Albaniji. Posebno sta se odlikovala uradnika celjske po-družnice »k. k. priv. böhmische Uni-on-banke«, Wusser in še neka suha južina, čije častitega imena ne po-znamo. Vodstvo celjske podružnice in pa centralne Union-banke opozar-jamo v njunen lastnem interesu, da bo treba za take prevročerkvne uradnike preskrbeti ob nedeljskih izletih nagobčnike, drugače bi utegnili napeti druge strune. Našem občin-stvu bi ploh priporočali, naj se drži domačih bank in zavodov, čijih urad-

niki ne zasramujejo našega jezika in naroda.

Iz Celja. (Kakiso naši ka-planikot volilni agitator-jin priče pred sodnijo.) Člani reklamacijske komisije za občin-ske volitve v trgu St. Jur ob J. ž. so vložili zoper obrtnika Josipa Čret-nika in učitelja Jos. Čuleka zasebno tožbo zaradi razžaljenja časti, češ, da sta v prizivu zoper neki odlok re-klamacijske komisije grajala in kriti-kovala njeno postopanje kot nepo-stavno. V pravdi je nastopil med drugimi tudi kaplan Jože Kavčič kot priča. Vložil je v reklamacijskem po-stopanju dne 17. februarja 1913 (boj-da dne 17. februarja, o tem namreč, če so se ta in še druge reklamacije vložile v postavnem roku ali ne, se širijo razne govorice) za trgovskega pomočnika Žokalja reklamacijo, češ, da plačuje ta 10 K davka; ta kaplanova trditev pa se je izkazala za neresnično (!). Pri kazenski obr-avnavi o tožbi članov reklamacij-ske komisije proti zgoraj navedeni-ma gospodoma je nastopil tudi ka-plan Kavčič kot priča, da je rekla-macijska komisija postopala popoln-oma pravilno. Prinesel je seboj po-trdilo občinskega urada, da je res vložil reklamacijo glede Žokalja že dne 17. februarja. Tega potrdila pa pri sodnji specijelno ni nikdo zahte-val. Ko je sodni svetnik Rojic gledal to od kaplana s toliko vno mo vriva-no potrdilo, se mu je pisava zdela sumljiva in vprašal je božjega na-mestnika Kavčiča, kedaj se mu je napisalo to pooblastilo? In kaplan je pod prisego z vso odločnostjo zat-rjeval, da je dobil to potrdilo od ob-činskega urada že 17. ali pa prav go-tovo 18. februarja, torej že pred dva-ma mesecema. Na to ga je sodnik dr. Rojic opozoril, da je pisava čisto sveža in da je bilo potrdilo morda šele na dan obravnave ali malo po-prej napisano. Kaplan je hrabro vstrajal pri svoji prvotni trditvi in šele na pritisk svojega zastopnika je začel svoje pričevanje popravljati in je končno priznal, da je dobil potrdi-lo šele na dan obravnave. Tako se vedejo naši kaplani v svojih izpoved-bah kot zapriseženi priči! Radovedni smo, ali ni to prava kriva prisega in če že to ne, je vsaj kaplan Kavčič dne 17. aprila na št. 3 celjske okrož-ne sodnije v pravdi, zaznamovani pod U. V. 113/13 vedoma lagal. Vri-va se nam tudi vprašanje, zakaj je kaplan to potrdilo tako silil v ospre-dje. Ali bi to ne bilo interesantno s stališča onih govoric, ki pravijo, da so nekateri klerikalci v St. Jurju ob J. ž. že po preteku reklamacijskega roka vložili reklamacije v svrhu fa-brikacije manjkajočega števila volil-cev? Trdili ne bomo nič, ali obna-šanje kaplanovo je tudi s tega stali-šča zanimivo. Da je na isti način za-krivil tudi kmet Avg. Jager skoro hudodelstvo krivega pričevanja, ne bo kaplana Kavčiča nič pekla vest. Kljub vsem spletkarijam in posku-som krivega pričevanja pa se toži-teljem vseeno ni posrečilo doseči nji-hovega namena: g. Čulek in Čretnik sta bila oproščena. Toženca je zastopal dr. Josip Zdošek iz dr. Kukov-čeve pisarne. Mariborskemu škofu, ekscelenci dr. Mihaelu Napotniku, priporočamo nujno, naj se o tej stva-ri pouči in preudari, ali je kaplan Kavčičevega naziranja glede sodnih izpovedb pod prisego zaslužil kako odlikovanje in ali je še v St. Jurju vobče mogoč? Falotarije, ki jih uga-njajo naši duhovniki ob raznih volit-vah, kličejo že glasno po kazni in maščevanju.

Šoštanj. Ciril-Metodova podruž-nica, ki je leta 1905. zaspala, se je pod okriljem Čitalnice zopet oživila. Na ustanovnem občnem zboru v ne-deljo 20. t. m. sta govorila gg. Ante Beg in župnik Sattler, ki sta nam z navdušenimi besedami razložila pomen te družbe in nas bodrila, naj se je oklenemo z vsemi silami. Pri-stopilo je dosedaj že 45 članov, kar je za začetek gotovo lepo. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik: g. dr. Fr. Mayer, odvetnik; podpredsednik: g. Švarc, čevljarški mojster; blagaj-ničarka ga. Senica, soproga trgovca, namestnica: gđna. Marica Trobeje-va, učiteljica ž. r. d.; tajnica gđna. učiteljica Milica Jurkovič, namestni-ca: gđna. Milka Kolšek; odborniki: gg. učitelja Lukman in Martin Vreč-ko, krojač Volk in kovač Soln. Na-mestniki: ga. Fister, soproga nad-upravitelja, ga. Štor, g. Klemenčič in g. Kocjan Martin. Odborniki za Dru-žmirje: g. trgovec Gregorevčič, gđna. Mici Košan in g. učitelj Taj-nik; za Topoljšico: g. šolski vodja Silvester Košutnik, za Zavodno: g. šolski vodja Smolnikar in gostilničar Ročnik, in za St. Florijan: g. Jože Ravlen. Pregledovalca računov: gg. učitelj Koropec in trgovec Piliš. De-legata za glavno kupčino: gg. dr. Mayer in Koropec.

Zveza slov. požarnih bramb na Spodnjem Štajerskem ima letos svoj občni zbor dne 13. julija v prijaznem

trgu Rajhenburgu. Društva, priprav-ljajte se pridno za čim večjo ude-ležbo!

Iz Središča. (Kaplan Mar-ko Kranjc in izgubljena knjižica »Katoliškega do-ma«.) Umrli profesor Šinko je zapu-stil za stavbni sklad »Katoliškega doma« v Središču hranilno knjižico za 1000 K. Ko so pa za to določeni gospodje pregledovali zapuščino, ni bilo knjižice za »Katoliški dom« ni-kjer. Vprašalo se je nato Sinkovo služabnico, če ve kaj o tej knjižici, nakar je izjavila, da je denar ona no-sila v posojilnico; kaplan Kranjc pa je bojša s to knjižico že dvignil 300 kron! Cela zadeva se je naznanila sodišču v Ormožu in to bo gotovo vse pojasnilo in dognalo, ali je imel kaplan Marko Kranjc s to knjižico kake opravke ali ne. Tako odličn steber Koroščeve stranke mora že biti v vsakem oziru čistih rok.

Iz Petrovč pri Žalcu nam poro-čajo: Minulo nedeljo sta posestnik Žagar, p. d. Rehar iz Drašinja vasi in njegov sin Jože, ki služi sedaj kot rezervist pri dragoncih v Mariboru, brez vsakega povoda surovo nahruli-lila blizu Arje vasi gosp. Raf. Salmi-ča, trgovca iz Celja, ki se je nahajal z dvema svojima fantkoma na nedelj-skem sprehodu. Dragonec Jožef Ža-gar je gosp. Salmiča v slabi nemšči-ni psoval in ga skušal celo suvati. Prišel je ravnokar iz Nemčije, kjer je na delu in tam se je očitno naučil tako lepih manir. Preskrbelo se bo, da dobita oba Žagarja, ki sta v do-mači vasi na slabem glasu, pošteno zasluženo kazen.

Razpori v klerikalni stranki. Iz Ormoža nam poročajo, da je odložil deželni poslanec Mešk o županstvo v svoji domači občini Lahonci pri Sv. Tomažu in da odloži tudi svoje mesto v ormoškem okrajnem šol-skem svetu. Duhovniki, ki bi radi spravili na njegovo mesto znano brihtnega drž. posl. Brenčiča, so začeli v njegovem domačem kraju gonjo proti njemu in ga hočejo na ta način izriniti iz javnega življenja. Vsekakor je ta gonja zanimivo po-glavje iz klerikalne politike, ki kaže, da je začelo pokati v Koroščevi stranki. Kamor se rine vse iz časti — in dobičajeljski, ne more dolgo biti miru. Mešk o je osebno pošten in naroden mož ter je škoda, da je nesel svojo kožo na trg za tolpo ti-stih koristolovcev, ki mu sedaj gre-nijo življenje.

Iz Ormoža. Komorni kon-cert. V nedeljo dne 20. aprila popol-dne so priredili v prostorih ormoške Čitalnice domači naši glasbeni umet-niki komorni koncert z izbranimi toč-kami iz slovenske in češke glasbene literature. Sodelovali so gđna. Olga Serajnikova (dva solospesva), brata Domicijan in France Sera-jnik, sodnik Zemljčič in okrajni tajnik Zepič. Občinstva je bila pol-na dvorana, ki je z občudovanjem in zanimanjem zasledovala izbrani pro-gram. Zeleti bi bilo zelo, da bi napi-sal kdo strokovno kritiko. Take iz-borne prireditelje kažejo, da je tudi v malih krajih lahko veliko kulturnega življenja in gojenja plemenite umet-nosti.

Iz Ljutomera. Mnogoštevilne prijatelje bivšega miklavčevskega kaplana Stuhca go gotovo zanimala govorica, da so ga pri Kapeli tako nabili, da je teden dni ležal. Če je na tem kaj resnice, naše sožalje!

Drobne novice. Smrtina ko-sa. Umrli je v Središču 84 let stara tržanka Helena Kocjan. — Iz Smarja pri Jelšah. Poročila se je trgovka Frančiška Stupica s Ferdinandom Pustkom, trgovcem v Kostivnici. Bilo srečno! — V Ra-dislavcih pri Ljutomeru se osnuje požarna bramba. Z ozirom na mnogoštevilne požare v okolici je bila požarna bramba v tem kraju že davno potrebna. — Iz Celja. Slo-venska gimnazija je praznovala 200-letni jubilej pragmatične sankcije v ponedeljek v dvorani pri »Belem vo-lu«. — Iz Zalc. Strážnik Pikel je prijel te dni nekega Čeha, ki je iz-praznil cerkvene nabiralnike v Žal-cu, Gotovljah in Laškem trgu.

Koroško.

Požar. Iz Rožne doline poročajo, da je pogorel kozolec z gospodar-skim poslopijem posestnice Marije Nagele. Obenem je pogorela tudi zra-ven stojišča hišica posestnice Fran-čiške Čopove. Skupna škoda znaša približno 3000 K, zavarovalnica pa 1400 K. Kako je nastal ogenj, še ni znano.

Tekmovalna hoja. Pri zadnji tek-movalni hoji v Celovcu je dobil prvo darilo, in sicer srebrno tobačnico T. Prosen. Prehodel je 28 km dolgo progo v 2 urah 31 minutah. Drugo darilo, srebrno uro, je dobil deseti-nik 17. pešpolka Rabuša. Tudi četrti darilo je dobil pešec 17. pešpolka Mlakar. Ostali konkurenti so do-bili lične spominke iz bron.

Pobegnili je iz opazovalnice celovške blazine 35letni posestnik Avgust Lamprecht. Našli so ga čez nekaj dni obešenega na drevesu v gozdu Šmartnem pri Celovcu.

Poslana tatvina. V zadnjem času so pogrešili večkrat zaboje, ki so bili oddani na pošto v Borovljah. Zaboji so vsebovali puške in orožje. Slučajno pa je izvedel puškar Ogris v Borovljah, ki je vsled te tatvine najbolj oškodovan, vse ukradeno blago je vredno 1576 K, da je mnogo orožja njegovega izdelka v graški zastavljalnici. Preiskava je dognala, da je to orožje res ukradeno in da ga je zastavil neki železniški invalid Andrašek. Ta je izpovedal, da mu je dal orožje, ki ga je nosil v zastavljalnici, poštni uslužbenec Franc Klug. Klug je tatvino priznal, izgovarjal se je z revščino in je bil obsojen na 7 mesecev teške ječe.

Primorsko.

Goriške deželnozborske volitve. Kakor smo že poročali, se je kompromis med laško ljudsko stranko in med laškimi liberalci glede deželnozborskih volitev razbil. Liberalci so namreč zahtevali, da naj se vrše volitve na laški strani brez boja, tako da obdrži vsaka stranka svoje mandate. Seveda zahtevajo liberalci tudi deželnega glavarja. Kompromis se je razbil bržkone ravno zaradi te zahteve. Zato se obeta Lahom hud volilni boj, še hujši pa bo boj za deželnega glavarja.

»Neznani storilci« — Lah. Pod tem naslovom prinaša »Soča« zanimiv uvodnik, ki markantno označuje, kako se postopa na Goriškem z volilnimi sleparji. — Sleparije, obsesne sleparije so dokazane in od oblasti priznane, vrše se preiskave, ali glavno »krivce ni mogoče najti«. — Kako zmagujejo Italijani? Pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico se je zgodila velika volilna sleparija. Celo zadevo je dobilo v roke državno pravdnštvo, vršila se je stroga (?) kazenska preiskava, ki je dognala v polnem obsegu izvršeno volilno sleparijo, ali krivcev ni našla. Storiteli so ostali neznani. Zmagali so Italijani. — »Neznani storilci« se je delo izborna posrečilo. »Neznani storilci« so se zopet pokazali pri ljudskem štetju. — Sleparija je bila dokazana, a storilec še vedno nima državnega pravdnštva. — Lah. So sicer precej rogovili, ko se je javno ožigosalo njihovo delo po listih. Tožili so celo. Toda dosegli so nasprotno, kar so hoteli. Dosegli so, da vesta vlada in sodnija za sleparije, ki so se izvršile. Vlada je končno vendarle uvidela, da to ne gre in ne more iti tako naprej in je odvzela goriškemu magistratu volilne agende. Sic transit...!

Canadian Pacific. Iz Trsta je odplul prvi veliki parnik Austro-Amerikane »Kanada« v Ameriko. Parnik je vkrca 2600 oseb, večinoma Rusov, nekaj Lahov in nekaj Grkov. V Trstu se širijo vesti, da bodo prestopili tudi parniki družbe Canadian Pacific Railway v službo Austro-Amerikane. S tem bi bil končno poravnani spor med Canadian Pacific in Poolom.

Deželnozborske dopolnilne volitve v Pulju. Reklamacijska doba je končana. Proti volilnim imenikom je bilo vloženih 1900 reklamacij. Izmed teh je 900 reklamacij laških liberalcev, 300 socializmov in 30 Hrvatov. Socialisti so postavili za kandidata delavskega vodjo Lirussija, laški liberalci se za svojega kandidata še niso odločili.

Dnevne vesti.

»Vzajemnost razpuščena. Poročali smo že, da je vlada razpustila socialno - demokratično društvo »Vzajemnost«. — Dotični dekret je bil predvčerajšnjem dostavljen društvu na načelniku. Povod razpusta je predavanje, katero je imel Ivan Cankar dne 12. t. m. v Mestnem domu. Cankar je zaradi tega predavanja v kazenski preiskavi po § 305. kaz. zak., a vladi ni tega še dovolj udarila je še društvo, ki ni storilo drugega, kakor da je Cankarju posodilo svojo firmo, da je mogel javno nastopiti. Cankar še član tega društva ni in nima z njim nobene zveze. Razpustni dekret je v pravem oziru revno in prisiljeno utemeljen. Vlada trdi, da je društvo s Cankarjem predavanjem prekoračilo svoj delokrog in dokazuje to s trditvijo: 1. da predsednik shoda na opomin vladnega komisarja ni takoj prekinil Cankarja in mu vzel besede in 2. da niti predsednik, niti navzočni društveniki niso Cankarju ugovarjali, iz česar se mora sklepati, da so z njim soglašali in se s tem podali na politično polje. Ta vladna modrost je vendar malo prehud tabak. »Vzajemnost« je priredila javno, splošno pristopno predavanje, in kdor pozna Cankarje-

va dela — bogato plačani oficijelni spospeševalci kulture jih seveda ne poznajo — ta ne bo dvomil, da so prišli Cankarja poslušati največ taki ljudje, ki jim je »Vzajemnost« deveta briga. Kako se more torej vlada sklicevati na to, da društveniki niso predavanju ugovarjali? In sploh: kje pa je fiksirano, da se kako društvo poda na politično polje, če predsednik in društveniki kakemu predavatelju ne ugovarjajo? Društvenemu predsedniku se očita, da govornika ni prekinil in mu vzel besede, nego se zadovoljil z mahanjem proti govorniku. Resnica pa je, da je predsednik ubogal vladnega komisarja in na njegov poziv posvaril predavatelja. Predsednik je torej izpolnil svojo dolžnost in je bil sicer popolnoma opravičen misliti, da ni nobenega povoda vzeti govorniku besedo. Navzočen je bil namreč vladni komisar, in če se temu n' zdelo predavanje tako, da bi bil shod razpuštil, potem je pač umilivo, da se tudi predsedniku ni zdelo potrebno s odvzetjem besede shod razpuštili. Kaj bo vlada zdaj že zahtevala, naj bodo predsedniki shodov večji policaji kakor policijski komisarji sami? Res, čudne razmere so zavladale v deželi kranjski!

Govorice o defraudaciji pri »Katoliškem tiskovnem društvu«. V imenu odbora »Katoliškega tiskovnega društva« so gg. prelat Kalan in kanonik dr. Ferd. Čekal in dr. Josip Grušen izdali izjavo glede govoric, ki je že več dni razširjena po celi Ljubljani, da je namreč stolni vikar Luka Smolnikar pri »Katoliškem tiskovnem društvu« defraudiral 30.000 K. V omenjeni izjavi je rečeno, da Smolnikar ni bil nikoli blagajnik »Katoliškega tiskovnega društva« in da ni pri tem društvu niti vinarja defraudiral. Ker smo tudi mi dasi s primerno rezervno zabeležili, kaj se govori, smo si šteli v dolžnost registrirati tudi izjavo odbora »Katoliškega tiskovnega društva«. Rekli smo včeraj, da krožijo že dober teden govoric, da se je pri nekem klerikalnem zavodu zgodilo pomevjenje in sicer da je bilo pomevjenih 30.000 K. Najprej se je imenoval neki denarni zavod, potem je pa — najbrž, ker je Smolnikar nekam skrivnostno zapustil Ljubljano — zašumelo, da se je defraudacija zgodila v »Katoliški tiskarni« in da jo je izvršil sam Smolnikar. Paralelno s tem so ljudje pripovedovali, da je gos. prelat Kalan ves obupan, čes, da je on odgovoren za tisti denar, ki je bil pomevjen. Govori se pa še nekaj drugega. Govori se namreč, da je bil defraudiran ves denar, ki je bil nabran za potovanje romarjev v Rim. Ljudje pripovedujejo, da se je med duhovniki nabiralo denar, da se je pokrila po tej defraudaciji storjena škoda na romarskem denarju in se morali menda tudi romarji nekaj doplačati. In tudi pri tej govorici se imenuje vsota 30.000 K. Tako šumi po celi Ljubljani, a gotovega ne ve nihče povedati. Splošni vtisk je: Nekaj se je pač zgodilo. Naravno je pa tudi, da klerikalci to prikrivajo in če je kak duhovnik udeležen, bodo gotovo tudi škodo pokrili in ne pride do sodniškega zasledovanja.

Tržaške Slovenke za našo umetnost. Za umetniško loterijo »Splošnega slovenskega ženskega društva« se je obrnil odbor tudi na agilne in vedno požrtvovalne tržaške Slovenke, ki jih je naprosil, naj bi prevzele razpečevanje srečk. Tržaške dame, na čelu jim velec. gospa Zinka dr. Ribarjeva, so v polni meri ugodile tej prošnji ter so v znani svoj rodoljubni požrtvovalnosti razpečale v Trstu in okolici 1546 srečk. Poslale so torej loterijskemu odboru 1546 K, za kar jim bodi izrečena najiskrenejša zahvala. Naj bi našle te vrle Slovenke prav mnogo posnemaalk!

Za vpoklicane rezerviste. Ogrski list »Eesti Ujsag« poroča iz vladnih krogov, da je vojna uprava s cesarjevim dovoljenjem sklenila odškodovati pridržane rezerviste letnika 1909 in nadomestne rezerviste za sedem, oziroma trimesečno službo s tem, da se jim vračunajo tri orožne vaje.

Delo pri kanalih nabiralnikih zelo naglo napreduje in se je danes začelo že nadaljevati iz Solskega drevoreda na Pogačarjevem trgu, tam, kjer so preje stale stojnice za sadje.

Kap je zadel 31letnega posestnika Alojzija Masterla iz Stražišča pri Kranju. Bil je na mestu mrtev.

Požari. V kranjski okolici se v zadnjih dneh ponavljajo požari. V Senčurju pogorela je 15. t. m. hiša z gospodarskim poslopjem, dan prej gorelo je v Voklem, včeraj je pogorel pod Janeza Stefeta v Kokrici in isti dan sta pogoreli dve hiši in gospodarska poslopja v Zalogu pri Goricih. Najbrže se je pojavil zopet kak požigalec.

Počta Šmartno v Tuhinju bo v kratkem razpisana. Kraj je planin-

sko svež in zdrav. Od Kamnika do Šmartna je z vozom eno uro. Interesente za to pošto, kateri imajo starše ali sorodnike, lahko prevzamejo dobro vpeljeno trgovino in gostilno. Informacije pri g. Engelmanu v Ljubljani, Dreherjeva zaloga piva, Bohoričeva ulica 5.

Kinematograf »Ideal«. »Quo vadis«, orjaški film, ki se je pričel včeraj predvajati je napravil na gledalce velikanski vtisk. Slike nadkriljuje vse dosedaj kazane in so res nekaj veličastnega. Nepopisni so prizori, ki se odigravajo v areni med divjimi zvermi, dalje velikan Ursus v boju z bikom, požar Rima itd. Nad vse zadovoljni zapuščali so gledalci kinematograf, prepričani, da se jim je nudil užitek, kakršnega niti pričakovali niso. Naval je bil velikanski in so bile večerne predstave že dopoldne razprodane. Zato se priporoča sl. občinstvu, da si priskrbi vstopnice v predprodaji od polu 11. do 12. ure dopoldne.

S trga. Danes so začele ženske prodajati umetne cvetlice za šmarnice meseca majnika. Druga leta so imele stojnice v Solskem drevoredu, letos jih je pa zaradi kanalizacije tržno nadzorstvo premestilo in sicer 9 po številu, na Cesarja Jožefa trg pred Mahrovo hišo. — Tržno nadzorstvo je danes zjutraj preiskalo v svojih uradnih prostorih 700 jajc, katere so ženske prinesele prodajat na trg in sta bila med temi le dva pokvarjena. — Jajc je bilo danes na trgu izredno veliko in so jih ženske prodajale drobnejše 3 za 18, debelejša pa tri za 20 vin. — Krompirja je bilo okoli 30 voz in je veljalo 100 kg do 6 K. Tudi piščancev je bilo nekaj že na trgu, a so bili dragi, namreč par okoli 4 K 80 v. No, teh si ne bode mogel še vsakdo privoščiti. — Tržni organi so danes na trgu odvzeli neki mlekarici pločevinasto posodo za mleko, ki je bila zamazana in oluščena. — Ker je zadnji čas tržno nadzorstvo odredilo, da je na vsaki mitnici po en tržni stražnik, ki pregleduje posodo, to uči, kaj je toliko, da so mlekarice splošno začele držati na snažnost.

Karambol. Včeraj ob pol 4. popoldne sta na vogalu Erjavčeve ceste in Gradišča dva kolesarja tako neprevidno privozila nasproti, da sta skupaj trčila ter se vsled tega prav pošteno prekučnila vsak na eno stran in si pri tem nekoliko poškodovala kolesi. Karambolista sta takoj pogledala okrog sebe, če je čist zrak, in ko sta se o tem prepričala, sta molče zasedla vsak svoje vozilo in jo nemoteno zopet popihala vsak v svojo smer.

Nevarne klobase. K tozadevni včerajšnji notici se nam poroča, da je bila izdelovalka z žebli in pšenom pomešanih klobas pri tukajšnjem okr. sodišču kaznovana na tri dni zapor.

Najdene stvari. 1 bankovec za 20 K, 1 tula ura, 1 bela voinena odeja, 1 električna žepna luč, 1 zapestnica, 1 bankovec za 10 K; izgubljene stvari: 3 črni predpasniki in 1 bela otročja obleka, 1 denarnica z vsoto 30 K in zastavljalni listek, 1 damska veržica za uro in 1 škatljica za dragocenosti, 1 bajonet.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke priredi na željo ljubljanskih naprednih političnih društev

v sredo, dne 30. aprila t. l. v veliki dvorani Mestnega doma javen

ljudski shod.

DNEVNI RED:

Boj za električno centralo ob Ljubljani.

Na shodu govori mestni župan gosp. dr. Ivan Tavčar in državni poslanec gosp. dr. Vladimir Ravnihar.

Vsi, ki so vam mar gospodarski interesi Ljubljane, pridite na shod. Plačevalci direktnih in indirektnih davščin agitirajte za udeležbo na shodu, da s njim dokažemo, da se Ljubljančani izmozgati re damo!

Narodna obramba.

Centenim podružnicam družbe sv. Cirila in Metoda — vsem. Družba sv. Cirila in Metoda v ljudo prosi, da skliče prav kmalu podružnični občni zbor in nam na (priložni) tiskanic naznanite ime, stan in bivališče odbornikov, oziroma odbornico, število raznih članov in imena delegatov za letošnjo veliko skupščino.

Glasom določil § 14., zadnji odstavek družbenih pravil, se ustanavlja številno podružničnih zastopnikov tako, da je po stanju družbenikov dne 31. decembra preteklega leta na vsakih 50 družbenikov en zastopnik, vendar pa mora vsaka podružnica imeti najmanj enega zastopnika. Ta sporočila so nam potrebna za predpriloge k veliki skupščini in za sestavo družbenega kolektorja. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 19. aprila 1913.

Društvena naznanila.

Dramatično društvo ima v petek dne 25. t. m. ob pol 9. zvečer v restavraciji Pri Zlatorogu svoj redni občni zbor. Nadaljuje se občni zbor, ki se zadnji petek ni mogel končati.

Slovan. akad. športni klub »Mahan« izvolil si je na zadnjem občnem zboru za tekoči tečaj sledeči odbor: Predsednik: Rasto Urbančič, cand. ing.; podpredsednik in tajnik: France Veber, cand. vet.; blagajnik: Ciril Peterneš, cand. phil.; gospodar: Stanko Roglič, cand. tehn.; odborniki: Velemir Kos in Vojoslav Dabič, cand. for.; preglednika: Ferdo Kranjec, cand. kem., in Cene Lapajne, cand. iur.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo priredi veliko vrtno veselico pri g. Antonu Novaku, p. d. na Gričku, v Štepanji vasi dne 1. junija. Ker obeta ta prireditve udeležencem obilo neprisiljene zabave in razveseljevanja in v očigled temu, da so občinstvu ravno vrtno veselice priznane jako priljubljene, se prijatelji veselja in narave vladno pozivljajo, da se zanesljivo ozirajo na to prireditev, društva pa prosimo, da tudi upoštevajo to prireditev.

Izpred sodišča.

Dunaj. — Provijska tožba glede kupčije za orožje in municijo. Glede tožbe vdove podpolkovnika Helene pl. Cziffra zaradi razžaljenja časti, povodom njenega spora z agentom Julijem Bruckom smo že poročali. Zadnji akt te drame se je izvršil pred civilnim deželnim sodiščem na Dunaju, o katerem poročajo nemški listi pod naslovom »Eine Provisionsklage« sledeče: Vdova pl. Cziffra je tožila agenta Julija Brucka na izplačilo provizije v znesku 127.350 kron. Tožba navaja med drugim sledeče podrobnosti: V mesecu septembru l. 1912, tik pred izbruhom balkanske vojne, je prišel na Dunaj vojaški delegat ene izmed držav na Balkanu (bržkone turški), da preiskrbi orožje in municijo. Delegat se je obrnil na agenta Brucka, da bi posredoval nakup orožja ali pri avstrijskem erarju, ali pa z dovoljenjem vojnega ministrstva pri kaki avstrijski ali ogrski orožarni. Agent Bruck je prišel končno do tega, da si mora poiskati tretjo posredovalno osebo, če hoče doseči avdienco pri vojnem ministru. Po posredovanju nekega viteza Dembovskega se je seznanil Bruck s tožiteljico pl. Cziffro, ki je bila z vojnim ministrom Aufferbergom osebno znana. Bruck je obljubil posredovalki po končani kupčiji — šlo je za 50.000 pušk sistema Mannlicher in za 5 milijonov patronov — 50.000 kron provizije. Pozneje se je obljubil pl. Cziffri še poseben honorar za posredovanje v znesku 50.000 kron. V odgovoru tožbe se navaja, da se je tožiteljica izdajala za sestrnico vojnega ministra Aufferberga. Na ta način je baje tudi izvalila neko menico od toženca s podpisom vojnega ministra, čes, da je ona ljubljenska sestrnica njegova. Tožiteljica je obenem tudi zahtevala visoko provizijo za vojnega ministra. Bruck se je zavezal, da bo založil večji dispozijski fond za vojne ministra, če se dosežejo nižje cene. Drugi dan je bil Bruck pri vojnem ministru, ki pa ni hotel o znižanju cen ničesar slišati. Kmalu nato je zahtevala tožiteljica provizijsko pismo, čes, da ga mora izročiti svojemu stricu. Nastali so še drugi zapletljivi. Končno je dal agent Bruck pl. Cziffri 20.000 K naenkrat in 2650 kron v manjših zneskih, da bi se je odkrižal. Ko je pl. Cziffra nato zahtevala še 80.000 kron, je Bruck celo zadevo pojasnil vojnemu ministru, ki je izjavil, da s pl. Cziffro ni nič v sorodu in da te nadležne osebe ne bo več sprejel. — Po triurni zelo burni razpravi, katere vsebine ne vemo, je prišlo končno do poravnave. Stranki sta se zadovoljili z izjavo, da je prišlo do obojestranskega žalitev in do diferenc med obema posredovalcema je vsled nepopolnih nesporazumijanj in se obojestransko vse žalitve odpušče. Tudi se je dognalo, da od pl. Cziffri obljubljene provizije ni imela nobena tretja oseba dobička. Kar pa se tiče materialnih zahtev tožiteljice, sta se stranki tudi mirnim potom med seboj poravnali. Koliko je posredovalka ga. pl. Cziffra dobila, še ni znano.

no. S tem je ta proces, ki je vzbujal toliko zanimanja in dvignil toliko prahu, zaključen.

Razne stvari.

*** Pet delavcev utonilo.** Iz Kuke, havna poročajo: Včeraj zjutraj se je prevrnil čoln, v katerem je bilo sedem delavcev nemške stavbinske družbe. Dva sta se rešila, ostali so utonili.

*** Železniška nesreča.** Iz Jekaterinslava poročajo: Med postajama Rozdory in Pizmenaja je zadel brzovlak ob tovorni vlak. Lokomotivi in trije vozovi so bili poškodovani. Petnajst pasažirjev je bilo lahko ranjenih.

*** Opij na Francoskem.** »Matin« poroča, da so začeli v vojnih pristaniščih Sredozemskega morja tako zelo kaditi opij, da smatrajo to direktno za narodno nevarnost. Samo v Toulonu je 163 kadilnic opija. Značilno je, da opij večinoma dobavljajo iz državnih tvornic opija v Indochini, kar donasa državi letni dobiček deset in pol milijona. Razen tega pa izdelujejo opij tudi skrivoma in ga predvsem uvažajo v Marseille.

*** Sleparski duhovnik.** V Parizu so te dni aretirali bivšega župnika in navdušenega klerikalnega agitatorja Jurija Münstererja iz Pondorfa ob Donavi. Pogajanje, da se aretirane izroči avstrijski oblasti, se je začelo. S tem se prične nov klerikalni škandal. V prvi polovici meseca februarja 1910 je kar naenkrat izginil iz Pondorfa župnik Münsterer. Da bi mu ne bilo v tujini dolgčas, je vzel s seboj tudi mlado kuharico. Pri reviziji so dognali, da je Münsterer okradel pondorsko klerikalno rajfajzenko in sicer za velikansko vsoto. Dognali so, da je ukradel 113.000 mark. Razentega pa je ukradel iz cerkvene blagajne, kamor dajo največji siromaki svoje donose, 3000 kron. Mnogo dobrih ljudi, ki so preveč zaupali župniku, so dali shraniti svoje ogromne svote, ker so jih smatrali v rokah župnikovih za varnejše, nego v hranilnici. In tudi te prihranke v znesku 60.000 mark, je vzel s seboj ter tako okradel več sto revnih ljudi za njih prihranke. Münsterer je bil eden izmed prvih klerikalnih agitatorjev in solastnik klerikalnega lista »Bayerisches Vaterland«. Velik vpliv med kmetovalci si je pridobil s tem, da se je vozil po kmetih ter razmetaval denar.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Padec Skadra. — Silajna zmaga Črnogorcev.

Cetinje, 23. aprila. Skader je padel po strahovitem naskoku, pri katerem so se tako napadalci kakor obleganci borili z nepopolnim junaštvom. Turki so se do zadnjega trenutka branili z občudovanja vrednim junaštvom.

Črnogorske čete so v popolnem redu zasedle mesto. V mestu vlada popoln mir. Kralj bo danes slovesno prišel v mesto na čelu črnogorske vojske in s princu ter na ta način zasedel trdnjavo.

Včeraj proti večeru so Črnogorci v ljutom naskoku vzeli zadnje utrdbne Tarabošu ter so bili tako gospodarji mesta. Ko je padel Taraboš in je bilo vsako nadaljnje upiranje brezupno, je Esad paša ukazal, da se ustavi nadaljni odpor. Boj je trajal dva dni. Srbski topovi v svojih pozicijah so odločili boj za Skader s tem, da so razbili skoro vse turške baterije.

Načrt za ponočni naskok sta izdelala srbski general Bojović in črnogorski general Martinović.

Mesto je vsled bombardiranja silno trpelo in je skoro popolnoma razrušeno.

Danes je Črna gora zopet odprla svoje meje ter je pričel funkcionirati tudi brzojav. Pošta je zopet začela z rednim prometom.

Rim, 23. aprila. Glasom poročili iz tukajšnjih političnih in diplomatskih krogov bo kralj Nikolaj izjavil veselilam sedaj, ko se je Skadra polastil, da jim daje mesto na razpolago. Ob enem pa bo izrekel utemeljeno željo, da naj Skader pripade Črnogori.

Cetinje, 23. aprila. Prve vesti o padcu Skadra so prispele snoči ob 8 na Cetinje. Vse mesto je bilo celo noč na nogah. Po ulicah vlada živahno življenje. Veselje in ponos sta brezmejna. Ljudje se objemajo radi in povsod prepevajo narodne pe-

smi. Starci se jokajo radosti. Vs9 je v zastavi.

Cetinje, 23. aprila. Cela turška garnizija iz Skadra se je vdala Črnogorcem.

Dunaj, 23. aprila. Vest o padcu Skadra je napravila na tukajšnje politične kroge silno mučen vtisk. V političnih krogih se govori, če bi se izkazalo, da namerava kralj Nikolaj Skader obdržati, da je pričakovati novih nasilnih korakov mednarodnega blokadnega brodovja.

Po vestih, ki so baje danes jutraj dospeli iz Londona, je mednarodno blokadno brodovje že snoči izkrcalo čete, ki najzasedejo Učini in Bar.

Ta vest do sedaj na merodajnih mestih še ni potrjena.

Dunaj, 23. aprila. Vest o padcu Skadra je napravila na dunajski borzi silno mučen vtisk. Zlasti spekulacijski papirji so močno padli.

Dunaj, 23. aprila. Oficijozno situacijsko poročilo zatrjuje, da padec Skadra nima več onega odločilnega pomena, kakor je imelo to vprašanje poprej. Skader bo za vsako ceno pripadal Albaniji; to so sklenile velesile in ni povoda misliti, da bi ena ali druga velesila hotela prelomiti svojo besedo.

Če bi se Črna gora upirala izročiti Skader velesilam, bo treba najti sredstva, da se Črna gora k temu prisili. Ni dvoma, da bo na skadrski trdnjavi skoraj plapolala namesto črnogorske zastave, zastava avtonomne Albanije. Če ne bo našla Evropa za to sredstva, bo našla sredstva kaka druga država.

Belgrad, 23. aprila. Vest o padcu Skadra je vzbudila velikansko navdušenje. Ko je naznanil ministrski predsednik Pasić oficijozno vest o padcu Skadra je nastala v zbornici taka navdušenost, da je moral ministrski predsednik prekiniti sejo za pol ure.

Cetinje, 23. aprila. Črnogorci so zasedli Skader ravno ob pol 12. ponoči. Včeraj popoldne so poskusili Turki protinapad na črnogorske pozicije, zlasti na Taraboš. Črnogorci so ta protinapad sijajno odbili ter obenem obnovili naskok na vseh frontah. Ko se je stemnilo so zavzeli Črnogorci zadnje turške pozicije na Tarabošu, in ob 10. zvečer je bila naznanjena brezpogojna predaja mesta. Opolnoči so prikorakale prve črnogorske čete v mesto, v katerem je gorelo nekaj hiš. Črnogorsko poveljništvo je takoj razdelilo straže po mestu, da skrbje za mir.

Kralj Nikola bo danes v slavnostnem sprevodu prišel v mesto. Pred Skadrom, kjer je še nekaj srbskih čet, ki še niso odšle, se bratijo vojaki in prepevajo navduševalne pesmi.

Kotor, 23. aprila. Danes ob 6. jutraj je mednarodno blokadno brodovje raztegnilo efektivno mirovno blokado do Drača.

Cetinje, 23. aprila. Ko so črnogorske čete prikorakale v napol razrušeni Skader, jih je v ulicah pričakovala številna množica. Črnogorski vojaki so delali red, da je mogla vojska, ki je vstrajala že dva dni v neprestanem boju, neovirana zasesti glavne prostore in da ni prišlo do političnih bojov in požigov. Srbi, katerih je bilo veliko število v mestu, so živahno pozdravljali zmagovalce in jih prejeli kot osvoboditelje izpod turškega in albanskega jarma z navdušenimi klici in jih pozdravljali in objemali s solzami v očeh. Objemali so zmagovalce, vojake in častnike. Po celem mestu so se dogajali presretni prizori. Turška posadka je deloma že pred mestom izročila Črnogorcem orožje in se udala. Navdušenje med oblegovalno armado prekipeva vse meje.

Vest o padcu Skadra v Belgradu. — Velikansko veselje, praznovanje tega dogodka.

Belgrad, 23. aprila ob 9. uri 40 min. jutraj. (Izvirna, nujnim potom poslana brzjavka.) Vest o padcu Skadra so prihajale ponoči in zgodaj jutraj. Kralj Peter je dobil brzjavko o padcu od kralja Nikole ob 2. ponoči. Ob 5. jutraj je prišla uradna

vest o dogodku na ministrstvo zunanjih del. Takoj na to so došle tudi razne privatne vesti. Listi so že na vse zgodaj priredili posebne izdaje. Manifestacije na ulicah so se pričele že ob pol 8. jutraj. Dijaki vseh gimnazij, katerim so se pridružili gojenici in gojenke vseh ostalih šol, so priredili sprevod po ulicah, prepevali rodoljubne pesmi ter z navdušenimi klici slavili črnogorsko-srbsko junaštvo. Ves Belgrad je v zastavi in v zelenju. V celem mestu ni niti ene hiše, ki bi ne bila razobesila zastave. Po ulicah in cestah valovi tisočglava množica, ki navdušeno poje himni »Onam, onamo za brda ona« in »Bože pravde«. Ljudje se od veselja jočejo na ulicah, se objemajo in poljubujejo. Na čelu dijaškega sprevoda korakajo dekleta, oblečene v praznična bela oblačila. Za dijake je stopala nepregledna množica meščanov, vojakov in žena. Manifestacijski sprevod se je pomikal mimo kraljevskega dvorca, kjer je množica zapela kraljevsko himno in priredila kralju Petru navdušene ovacije. Kralj se je ganjen do solz zahvaljeval. Mimo hotela »London« se je na to množico napotila nizdol pred narodno skupščino, kjer so se znova ponovile manifestacije. Na zbrano ljudstvo je imel nagovor predsednik narodne skupščine Andra Nikolić, ki je v kratkem, a krasnem govoru slavil zmago pred Skadrom. Svoj govor je zaključil z vzklikom: »Živelo rodoljubje naše mladine in meščanstva, živila kralja srbski in črnogorski, živila junaška črnogorska in srbska vojska!«

Manifestacije se v mestu ponavljajo. Povsodi je veselo in praznično razpoloženje. Zvečer je pričakovati novih demonstracij. Vse kaže, da je padec Skadra na javnost napravil globlji in večji vtisk, kakor svoječasno osvojitve Skoplja.

Odgovor Balkanske zveze na noto velesel. — Mir zasiguran.

London, 23. aprila. Reuterjev urad poroča, da je odgovor Balkanske zveze na noto velesel napravil zelo dober vtisk. Londonski politični krogi upajo, da se bo posrečilo v najkrajšem času skleniti trajen mir. Jutrišna konferenca veleposlanikov se bo bavila v prvi vrsti s tem odgovorom. Kje se bodo vršila ta nova mirovna pogajanja, še ni znano. Navzočnost nekaterih balkanskih diplomatov v Londonu še ne pripušča sklepa, da se bo konferenca vršila v Londonu.

Glavne točke mirovne pogodbe bodo že v naprej določene in odobrene, tako da se bo mirovna konferenca bavila samo še z detajli.

Berolin, 23. aprila. Listi zatrjujejo, da je snočni turški ministrski svet odobril mirovne preliminarije, ki bodo podpisane med Bolgarsko in Turčijo pri Čataldži, med Srbijo in Grško ter Turčijo pa pri Bulairu. Mir je po zatrdilu turških diplomatskih krogov popolnoma zagotovljen.

Improviziran črnogorsko-avstrijski konflikt. — Preklic nemških listov.

Dunaj, 23. aprila. Dunajski mednarodni krogi so dobili včeraj strašno poročilo o incidentu, ki se je dogodil na črnogorski meji in ki je grozil izzvati dalekosežne posledice. Nemški listi so pisali sledeče: Avstrijski vojaški ataše na Cetinju, stotnik Hupka, ki se je mudil v Kotoru, se je vračal v avtomobilu v Cetinje. Ker je med tem že izdal kralj Nikola povelje, da se zapro vse črnogorske meje, so Črnogorci njegov avtomobil ustavili in izposlovali takoj dovoljenje za nadaljnjo vožnjo. Pri Njegušu pa je avtomobil zavozil na izpdkopano cesto in le malo je manjkalo, da se ni ponesrečil. Neznani ljudje so baje tudi napadli Hupko s kamenjem. Če je bil Hupka pri tem ranjen, nemški listi ne vedo. Hupka je obvestil takoj, ko je prišel na Cetinje, o tem dogodku avstrijskega poslanika Giesla, ki je tozadevno interveniral pri črnogorski vladi.

Dunaj, 23. aprila. V dunajskih diplomatskih krogih so govorili, da bo ta novi diplomatski incident predigra k energičnim korakom, katere zahteva Avstrija od velesil proti Črni gori in da bodo velesile, če treba, tudi s silo izrgale Črnogorcem Skader iz rok. — Danes pa so ravno isti listi, nemški, vse to, kar so pisali prejšnji dan, morali preklicati in izjaviti, da cela zadeva ni resnična, in da je res samo to, da so Hupko res Črnogorci na meji ustavili, kar je popolnoma upravičeno, vse drugo pa je zlagano.

Spori med balkanskimi zavezniki.

Sofija, 23. aprila. Bolgarska vlada je zaprosila rusko vlado za posredovanje v bolgarsko-srbskem sporu ter prosi, da nasvetuje ruska vlada srbski vladi, da naj se popolnoma drži prvotne pogodbe.

London, 23. aprila. Poročevalec »Daily Cronicle« poroča iz Soluna, da se je razmerje med Grško in Bolgarsko tako poostri, da si stojita obe armadi kot sovražnici nasproti. Velika grška armada stoji pred Solunom, druga grška pa pred pristaniščem Orfani. Železniška proga do Orfani je zasedena od grških čet, ki so prišle od Epira. Bolgari so prekinili železniško zvezo Dedeagač-Solun. Proti Solunu korakajo 3 bolgarske divizije, v celem 90.000 mož. Desno krilo se pomika sedaj preko Dojrana. Zatrjuje se, da bodo v eventualni konflikt med Bolgarsko in Grško posegli tudi Srbi na strani Grkov.

Spor med Bolgarsko in Romunsko.

Bukarešta, 23. aprila. Politični krogi označujejo uspeh petrogradske konference zaradi spora med Bolgarsko in Romunsko.

Romunska dobi Silistrio in 3 km širok pas bolgarskega teritorija. Poleg tega dobi Romunska nadzorovalno pravico nad šolami in cerkvami Kucovlahov na Bolgarskem. Romunska bo smela v Dubrudži graditi trdnjave, med tem ko se je zavezala Bolgarska, da v gotovem okrožju v takozvani bolgarski Dobrudži ne bo zgradila nikakršnih utrd.

Albanski pretendenti.

Budimpešta, 23. aprila. List »Vilag« poroča iz baje verodostojnega vira, da so velesile sprejele kandidaturu sina nadvojvode Josipa za kralja albanskega. Tudi albanska provizorična vlada, ki se je mudila te dni na Dunaju, je s to kandidaturo baje popolnoma zadovoljna.

Budimpešta, 23. aprila. »Az Est« je iznašel drugo kandidaturu za albanski prestol ter piše, da je najresnejši kandidat za albansko krono (?) princ Manuel Filip, vojvoda Mentonski, nečak umrle cesarice Elizabete avstrijske.

Djavid paša in njegova vojska.

Dunaj, 23. aprila. V podučnih krogih se govori, da se bavi turška vlada z načrtom, da bi dala prepeljati ostanke vojske Djavid paše, ki je zbežala pred Srbi, na avstrijskih in italijanskih parnikih v Carigrad. Od vojske, ki je šela 16.000 mož, je ostalo samo še kakih 6000 mož.

Valona, 23. aprila. Ostanke vojske Djavid paše, ki so se skrili v gorovju južno od Valone so še mnogo manjši, kakor so to zatirjevale zadnje brzjavke iz Carigrada. Večina turških vojakov je popolnoma nezmožna, da bi se nadalje upirala, skoro tretjina vojske je bolna in na pol izstradana. Turški vojaki ropajo po okolici in vrše grozodejstva, ki se potem po krivici zvrčajo na rovaš Grkov in Srbov. Prebivalstvo beži pred nediscipliniranimi turškimi oddelki iz vasi in se zateka v mesta.

Grki in Solun.

Berolin, 23. aprila. »Tageblatt« poroča iz Soluna: Prva grška divizija je zapustila včeraj Solun in bo ojačila razne postojanke v okolici. Grki hočejo obdati Solun s pasom utrd od Topšina do Orzana ob morju. Na raznih krajih so Grki že napravili okope.

Premirje med Srbijo, Grško in Turčijo.

Pariz, 23. aprila. Med Turčijo, Srbijo in Grško se je sklenilo za sedaj dvotedensko premirje.

Mirovna konferenca.

Carigrad, 23. aprila. Turški pooblaščenici za mirovna pogajanja v Londonu še niso imenovani. Prvi delegat bo Haki paša, ker je Rešid paša odklonil. Drugi delegat bo bivši finančni minister Nabi beg.

Turška vlada in opozicija.

Frankobrod, 23. aprila. Iz Carigrada poročajo, da je vlada sklenila drakonske odredbe proti voditeljem opozicije. Vlada je prepovedala bivšemu velikemu vezirju Kiamil paši in Ferid paši vrniti se v Carigrad.

Dunaj, 23. aprila. Iz Carigrada poročajo, da je princ Sabah Edin, ki ga je hotela vlada zapreti, še o pravem času pobegnil na angleško veleposlaništvo in od tam na neko angleško ladjo. Tudi palačo princa Vahid Edina stražijo dan in noč.

Avdijenca.

Dunaj, 23. aprila. Cesar je vsprejel danes vojnega ministra Krobotina v poldrugurni avdijenci, v kateri je ta poročal o važnih vojnih vprašanjih in ga informiral tudi o padcu Skadra.

Kriza v Galiciji.

Dunaj, 23. aprila. Glasom poročil iz informiranih krogov bo gališki deželni zbor najbrže jutri zaključen. Pogajanja z gališkimi škofi so se popolnoma razbila. Dr. Bobrzynski se bo potegoval v jeseni za državnozborni mandat, ki mu bo pripadel ker odstopi neki poslanec njegove stranke.

Občinske volitve v Zagrebu.

Zagreb, 23. aprila. Včeraj so se vršile ožje volitve v I. volilnem razredu med opozicijskalcem Gersdorferjem in znanim madžaronom dr. Kršnjaviem. Zmagal je Gersdorfer z 208 glasovi.

Papež.

Rim, 23. aprila. Papežu se je zdravje zopet poslabšalo. Rekonvalescenca ne napreduje. Njegovo zdravstveno stanje je stacionarno. Razen zdravnikov, strežajev in Mery del Vala ne sme nikdo k njemu. Tudi kardinalom je dostop v njegove sobe prepovedan.

Iruska zbornica.

Berolin, 23. aprila. Zbornica je sprejela po daljši debati v drugem branju predlogo o 230 milijonskem kreditu za ponemčevanje Poljakov. Za predlogo so glasovali konservativci, prosti konservativci in nacionalni liberalci, proti pa centrum, ljudska stranka, Poljaki in socijalni demokrati.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo: Petar Holecček, prof. v Sarajevu 20 K, ob priliki poroke gđ. Milke Hrovatove.

Za Črnogorski rdeči križ: Ig. Kvas, kavarnar v Črnolju 20 K, za hrabre Črnogorce. Živel nabiralci in darovalci

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Posledice prehlajenja

Iaže prestanemo, ako nekaj časa uživamo Scottovo emulzijo in s tem telesu dojavimo novih moči. Učinek Scottove emulzije je tako pripoznan in preizkušen, da jo nekateri, odrasli in otroci, v časih ostrejšega ali za prehlajenje primerne vremena redno uživajo, da odvrčajo prehlajenje. Odpornost telesa se s tem neizmerno zviša, posebno zaželjen učinek slabotnim osebam, ki imajo sicer pri vsaki premeni vremena opraviti z znanimi težkočami prehlajenja. Sestavljena iz najčistejših in najučinkovitejših sestavin in na poseben Scottov način pripravljena užitna in slastna, je Scottova emulzija zanesljivo vro pripravno sredstvo, hitro in trajno utrditi zdravje.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vposiljavi 50 v. v pisarnih znamenih dohite od tvrdice SCOTT & BOWNE, d. z. o. s. na Dunaju VII. sklicuje se na naš list enkratno vposiljatev poiskuje od kake lekarne.

Negovanje las s Pixavonom

na znanstveni podlagi.

Resnično najboljši način za jačanje lasišča in krepitev las.

STEKLICA K 2.50

Dost. za več mesecov.

STOLLWERCK

mlečne karamele

redilne — okusne

5 kosov — 10 vinarjev

Pristne le če

STOLLWERCK

na vsakem bonbonu!

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 23. aprila 1913

Maloobsebnost papirja.	Dunaj	Blagova
4% majave rente	84.65	84.85
4 1/2% srebrna rente	88.20	88.40
4% avstr. krona rente	85.15	85.35
4% ogr.	83.15	83.35
4% kranjsko deželno posojilo	—	94.50
4% k. o. češke dež. banke	87.25	88.25

Srečke.	Dunaj	Blagova
Srečke iz 1. 1860 1/2	450.—	462.—
" " 1864	646.—	658.—
" " tiske	300.50	310.50
" " zemeljske 1. izdaje	285.—	295.—
" " " II.	255.—	265.—
" " ogrske hipotečne	244.—	254.—
" " don. komunalne	478.—	488.—
" " avstr. kreditne	478.75	488.75
" " ljubljanske	65.50	71.50
" " avstr. rdeč. križa	54.—	58.—
" " ogr.	34.—	38.—
" " bazilika	28.90	32.90
" " turške	241.—	242.—

Valute.	Dunaj	Blagova
Ljubljanske kreditne banke	420.—	425.—
Avstr. kreditnega zavoda	629.50	630.50
Dunajske bančne družbe	518.75	517.75
Južne železnice	126.60	127.60
Državne železnice	739.—	730.—
Alpine-Montian	1026.—	1027.—
Češke sladkorne družbe	364.—	367.50
Zivnostenske banke	268.—	269.—

Valute.	Dunaj	Blagova
Cekirni	11.41	11.46
Marke	117.75	118.05
Franki	95.45	95.60
Lire	93.45	93.65
Rublji	252.75	253.75

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 23. aprila 1913.

Termin.	za 50 kg	10.98
Pšenica za maj 1913	za 50 kg	11.69
Pšenica za oktober 1913	za 50 kg	7.94
Koruzna za maj 1913	za 50 kg	8.15
Koruzna za julij 1913	za 50 kg	8.15

Efektiv

Trdneje.

Narodna knjigarna v Ljubljani

priporoča naslednje knjige:

Aleš iz Razora. Povest. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Ana Karenina. Roman. Ruski spisatelj Lev grof Tolstoj. Cena broš. 6 K 40 vin., vez. 8 K 40 vin., s pošto 30 v. več.

Bela krizantema. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Beli rojaki. Povesti. Spisal E. Gang. Cena broš. 2 K 50 vin., vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Ben Hur. Roman iz Kristusovih časov. Spisal L. Wallace. Cena vez. 4 K 50 v., s pošto 30 v. več.

Brodkovski odvetnik. Roman. Češki spisal V. Beneš-Sumavsky. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Cez trnje do sreče. Roman. Spisal F. Senčar. Cena broš. 1 K 20 vin., vez. 2 K 20 vin., s pošto 20 v. več.

Dvajset let pozneje. (Nadaljevanje Treh mušketirjev.) Cena broš. 6 K, vez. 8 K, s pošto 20 v. več.

Gospa Judit. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 20 v., s pošto 20 v. več.

Greh in smeh. Zabeljene in osoljene kratkečasnice. Zbral Tinček Hudaklin. Cena 1 K, s pošto 10 v. več.

Grof Monte Christo. Roman. A. Dumas. Cena broš. 8 K, vez. 12 K, s pošto 20 v. več.

Hiša Marije Pomočnice. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Hlapec Jernej in njegova pravica. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.

Izlet v Carigrad. Spisal Anton Aškerc. Cena 80 v., s pošto 90 v.

Kako pišejo ženske. Francoski spisal M. Prevost. Cena 4 K, s pošto 20 v. več.

Knjiga za labkomiselne ljudi. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K 50 vin., vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Kralj Matjaž. Zgodovinski roman. Spisal Fran Remec. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Libera nos a malo. Zgodovinski roman. Spisal Vlatimir Vesel. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 20 v., s pošto 20 v.

Ljubezen in junaštva strapetnega praporščaka. Zgodovinska povest. Cena broš. 80 vin., vez. 1 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Ljubezen Končanove . . . Klare. Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Mali ljudje. Spisal Milan Pugelj. Cena broš. 3 K, vez. 4 K, s pošto 20 v. več.

Mali lord. Roman za mladino in odrasle. Angleški spisal F. H. Burnett. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Mali vitez. Zgodovinski roman H. Sienkiewicza. Cena broš. 7 K, vez. 9 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Mati. Roman. Ruski spisal Maksim Gorki. Cena broš. 4 K, vez. 5 K, s pošto 20 v. več.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. aprila: Terezija Eisenhardt, žena vpokoj. orožniškega sluga, 69 let, Vegova ulica 6. — Doroteja Potokar, užitkarica, 67 let, Radeckega cesta 9.

Dne 20. aprila: Amalija pl. Donati, učiteljica, 50 let, Poljanska cesta 16.

Dne 21. aprila: Jera Lotrič, vdova, užitninskega preglednika, 65 let, Gradišče 11. — Marija Matevž, užitkarica, 79 let, Kolezijska ulica 6. — Valentin Leinfellner, sin pečarskega pomočnika, 4 mesece, Cerkvena ulica 21.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolehalo ljudem priporočati je porabo pristnega „Mollevoga Seiditz-praska“, ki je preiskano domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilo na prebavljanje in sicer z rastočim uspehom. Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znanko in s podpisom. 2 33

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 308-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
22. 2. pop.	737.7	17.0	sr. jvzh.	jasno
9. zv.	737.3	10.6	sl. svzh.	
23. 7. zj.	736.1	6.8	slab jug	sk. oblak.

Srednja večerajšnja temperatura 11.5°, norm. 10.8° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Društvo tiskarjev na Kranjskem sporoča žalostno vest, da je njegov dolgoletni član, gospod

Herman Sperling

korektor

včeraj ob četrtni na 1. uro popoldne po daljši bolezni umrl.

Pogreb dragega člana bo v četrtek, dne 24. aprila, ob 5. uri popoldne iz deželne bolnišnice na protestantsko pokopališče.

Bodi mu ohranjen časten spomin!

V Ljubljani, dne 23. aprila 1913.

Proda se več močnih dobro ohranjenih tovornih voz

Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 1447

Odvetniški kandidat

z večletno prakso in sodnim izpitom, **želi promeno službe.** 1450

Naslov pove upravnistvo »Sl. Naroda«.

Sprejme se 1456

Kontoristinja

katera je zmožna pivovarniške stroke.

Ponudbe:

„A. D. 23“ pošto ležeče, Ljubljana.

Išče se za avgustov termin

Stanovanje

obstoječe iz dveh večjih ali treh manjših sob in pritliklin. 1451

Ponudbe na upravnistvo »Sl. Naroda«.

Stanovanje

3 sobe, 1 sobica, z vsemi pritliklinami,

se odda s 1. majnikom 1454

na Večni poti 1, Pod Rožnikom.

Proda se v Zagorju ob Savi

velika hiša

z gostilno ki se obrestuje po čistih, 7 od sto. Več pove lastnik 1265

Josip Rossiv Zagorju.

Naprodaj imam približno 2 vagona lepega

jesenovega in brstovega lesa

različne debelosti in dolgosti. Les je sekan pozimi, je še v hlokih in se lahko zreže kakor kupec zahteva.

Gregor Dolenc, žagar v Praprotnem, p. Selca, Škofja Loka. 1449

Prodajalka

špecerijske in mešane stroke z daljšo prakso **želi službe.** Zmožna je samostojno voditi filialko. 1372

Naslov pove upravnistvo »Sl. Naroda«.

Vsakovrstne toalete in angleški kostumi

se izdelujejo

v damskem modnem salonu

Josipina Šetinc, Kongresni trg šte. 6.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora.

V plačilne težkoče zašli

trgovci in industrijci

se ranžirajo

najhitreje in popolnoma diskretno in se tudi eventualno denar preskrbi. — Vprašanja pod „Filialka Ljubljana“ na upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 1452

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.

Kupon m 3-10 dolg 1 kupon 7 kron
za popolno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik) 1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, dalje blago za površnike, turistski lučen, svilnate kamgarne, blago za damске obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah :: kot solidna in poštena vrlo znana ::

Zaloga tvornice za sukno Siegel-Imhof v Brnu (Brünn).

Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniški kraj, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu. 517

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medlo, mil, mediolnal. vin, špeditelj, tet, najtnejših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Joževskega jubi. mostu. 17

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin južno železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Kazensko-pravdni red

z dne 23. maja 1873 št. 119 državnega zakonika z dodanim

zvršitvenim propisom

in drugimi zakoni in ukazi kazenski postopek zadevaj. jočim.

Trdo vezan 5 K 80 v., po poštu 5 K 80 v.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Stanovanje

s štirimi sobami, kopalno sobo, sobo za služkinje, 983

se odda za majev termin, Elizabetna cesta šte. 5.

Radi prevelike zaloge blaga 20% popusta na vse pomladne najnoveše damske kostume, krila, bluze kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja. — Postrežba točna in solidna.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Konfekcijska trgovina in zaved za izdelovanje oblek po meri

A. KUNC

Ljubljana

priporoča svoje izborne izdelke vsakovrstnih

pomladanskih oblačil

Strogo solidna postrežba. Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Otvoritveno naznanilo.

S tem si usojam slavn. občinstvu vljudo naznaniti, da sem z današnjim dnem

otvoril trgovino prvovrstnih šivalnih strojev in koles

v Ljubljani, Sodna ulica št. 7.

V zalogi bom imel priznane najboljše šivalne stroje „Pfaff“ in vseh drugih vrst za družinsko porabo in vsako obrt. — Potrudil se bodem v vsakem oziru cenj. občinstvu vsestransko ustreči in prosim za blagohotno naklonjenost ter se priporočam

z velespoštovanjem

Ignacij Vok

bivši nadzornik tvrdke Singer & Co.

Delniška družba združenih pivovaren

Žalec in Laški trg v Ljubljani.

VABILO

izrednemu občnemu zboru

Delniške družbe združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani

ki se vrši

7. maja 1913 ob 11. dop. v Laškem trgu v uradnih prostorih Deln. pivovarne

s sledečim sporedom:

1.) Poročilo o bilanci za pretečeno poslovno leto in odobrenje iste. 2.) Poročilo nadzorstva. 3.) Slučajnosti.

V Ljubljani, v mesecu aprilu 1913.

Upravni svet.

§ 17. pravil. Vsa delnica ima pri očetnem zboru svoj glas.
§ 18. pravil. Delnice, za katere se hoče izvrševati pravico glasovanja, se morajo založiti najkasneje šest dni pred občnim zborom na mestih v pozivu označenih, in sicer proti legitimaciji, ki se glasi na položnikovo ime in iz katere mora biti razvidno tudi število delničarju pristojecih glasov. Založene delnice morajo biti opremljene s še nezapadlimi kuponi.

§ 19. pravil. Vstop k občnemu zboru je dovoljen le proti pokazu legitimacije. Kot založna mesta delnic so določena: Pivovarna v Laškem, Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Posojilnica v Celju, Savinska posojilnica v Žalcu.

Najkoristnejša priložnostna darila so

SINGER-SEVI šivalni stroji

ki se dobe v naših prodajalnah:

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4; podružnice v Kranju, Novem mestu in Kočevju.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-52 zjutraj. Osebn. vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-32 popoldne. Osebn. vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

5-35 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vliisingen, (London), Celovec, Linc Dunaj.

7-44 zvečer. Osebn. vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-00 po noči. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona) Vliisingen, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Trzica, Kranj.

3-59 zjutraj. Osebn. vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-51 dopoldne. Osebn. vlak iz Trzica, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osebn. vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranj.

3-00 popoldne. Osebn. iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-20 popoldne. Osebn. vlak od Trsta, Gorice, Trzica, Jesenic, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Trzica, Kranj.

7-00 zvečer. Osebn. vlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Trzica, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranj.

9-12 po noči. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-23 po noči. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Trzica, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranj.

Postaja: Ljubljana v. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-12, (11-22 ob nedeljah in praznikih). Prihod iz Kamnika: 8-42, 11-00, 2-41, 8-12, (10-22 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Edna posebnost
likerja je
Zdravnik želodca.

Zdravnik želodca

je posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri iz-
borno vpliva proti slabostim v
želodcu ter radi tega v nobeni
družini ne bi smel manjkati.

1091

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške
bolezni. Porodnišnica. Medicinske kopeli.
Lestnik L. St. Zdravnik: Dr. Fr. Bergant, primar. I. kir. odd. dr. boln.

Skoraj nov

pisalni stroj

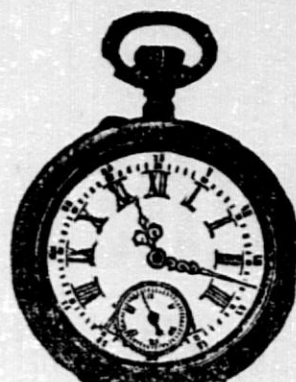
»Oliver«, model 5, 1405

se ceno prodaja.

Naslov prodajalca se pošlje na zahtevo
pod »Oliver št. 200« na upr. »Sl. Nar.«.

Najlepša

birmanska darila!

Bogata zaloga pravih
švicarskih ur, verižic,
uhano, zapestnic itd.
Ne kupujte ničesar prej,
predno si ne ogledate
mojo zalogo.

Za birmo zelo
znižane cene!

Nikelasta moška ura z verižico K 4-40
Srebrna moška ura z verižico K 9-60
Srebrna damska ura z verižico K 9-40
14 kar. zlata damska ura K 22-
14 kar. zlata moška ura K 43-

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7.

priporoča

kanceljski, konceptni, doku-
mentni, ministrski, pisemski,
ovitni in barvani papir

Rasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali
z dvema kolonama, vezane v papir,
platno ali polusnje.

Odbjemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor

vseh pisarniških potrebščin,
svinčnikov, peres, peresnikov,
radirk, kamenčkov, tablic,
goblet, črtila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umet-
niške vseh vrst, od najpreprostejših
do najfinjših.

Albumi za slike in dopisnice,
vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete,
risalna ravnila, tuše, čopiče.

Noteti in tiskalniki.

RAI

Ventilni vozovi.

14/18, 24/28, 40/45 HP.

Vozovi brez ventila.

25/30 in 30/35 HP.

Liberška tvornica avtomobilov z o. z.
Liberce, Češko.

Karel Čamernik & Ko.
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 9-12.

Ana Hutter, Dunajska cesta št. 6, I. nadstr.

priporoča cenjenim damam

1198

steznike

najnovejši pariške fasone, le lastnega izdelka. Posebno prip. steznike za poletje iz
lahkega poletnega blaga. Sportne in steznike za doma. — Popraviljanje in čiščenje
steznikov se hvaležno sprejema. Zunanja naročila se točno izvršujejo. Cene solidne.

Modni salon

Stuchly - Maschke

3 ZIDOVSKA ULICA 3
naznanja in priporoča častitim damam tu in na deželi
svojo krasno izbiro ravnokar došlih

dunajskih in pariških modelov kakor največjo zalogo športnih klobukov.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno izvršujejo. 1969 Cene brez konkurence!

Št. 419/pr.

1453

Razpis. Sekundarska služba.

V deželni bolnici v Ljubljani je popolniti mesto sekundarija.
Službena doba sekundarija v deželni bolnici traja dve leti, lahko pa
se podaljša za eno ali dve leti, če sekundarij za to prosi.

Adjutum, ki ga dobiva sekundarij, odmerjen je v prvem službenem letu
z 2000 K, v drugem letu z 2400 K in od tretjega leta dalje z 2800 K. Poleg
adjuta ima sekundarij prosto stanovanje v deželni bolnici.

Sekundarij ne sme biti oženjen in tudi ne sme izvrševati zunanje zdrav-
niške prakse.

Prosilci za razpisane službe predložijo naj svoje s krstnim listom, z dokazili o
usposobljenosti in o znanju slovenskega in nemškega jezika podprte prošnje

do 20. maja 1913 vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 22. aprila 1913.

St. 9460

1366

Razglas.

Na ustanovnem zavodu za gluhooneme v Ljubljani se bodo s pričetkom
šolskega leta 1913/14 nanovo sprejemali

gluhonemi šoloobvezni otroci

na prošnjo roditeljev ali njih namestnikov.

Pogoji za prijem k pouku, oziroma za sprejem v zavod so:

1.) Gluhonemost ali takšna stopinja na gluhosti, da se dotičnik s po-
sluhom ne more naučiti glasovnega jezika;

2.) izpolnjeno 7. in ne še prekoračeno 12. leto življenja in

3.) primerna telesna zmoglost in sposobnost za izobraževanje.

Od sprejetja so brezpogojno izključeni bebasti, slaboumni in božastni
otroci kakor tudi otroci, ki imajo nalezljive bolezni in druge telesne hibe.
Ravnatoko se ne morejo sprejeti otroci, katerih govorila niso zmožna priučiti
se glasovnega jezika, ki so v veliki meri kratkovidni ali daljnovidni in ki mo-
čijo posteljo.

Sposobnost za izobraževanje se dokaže s posebno preizkušnjo, ki jo je
prebiti v zavodu; dan in ura te preizkušnje se razglasita ob svojem času.

Gojenci morejo v dobi svojega izobraževanja v zavodu dobiti stano-
vanje in hrano proti plačilu letnega zneska 300 K.

Znotranji gojenci dobe vso preskrbo v zavodu; vendar jih morajo tisti,
ki so jih dolžni preživljati, preskrbeti s predpisano vrhno obleko in s potreb-
nim perilom. Znotranji gojenci morajo v zavod sledeča oblačila v dobrem stanju
in zaznamovana s seboj prinesiti, in sicer dečki: 2 zgornji obleki, klobuk in
zimsko suknjo, dvojne čevlje, 6 srajc, 6 spodnjih hlač, 6 parov nogavic, 6 žep-
nih robcev in dežnik; deklice: 2 zgornji obleki, klobuk ali ruto in zimsko jo-
pico, dvojne čevlje, 6 srajc, 6 spodnjih kril, 6 hlač, 3 naprsne jopice, 3 pred-
pasnike, 6 parov nogavic, 6 žepnih robcev in dežnik.

Prošnje za prijem k pouku, oziroma za sprejem znotrajnih gojencev v
zavod, je

do 10. junija t. l. vlagati pri vodstvu ustanovnega zavoda za gluhooneme v Ljubljani.

Prošnje je opremiti z nastopnimi listinami:

- a) z rojstnim listom,
- b) z izpričevalom o cepljenih kozah,
- c) z zdravniškim izpričevalom o gluhoonemosti z napovedjo, kako je ista nastala
in o telesni zmoglosti,
- d) z domovinskim listom,
- e) s šolskimi naznanili, če jih ima dotičnik.

Kadar se prosi, da bi se dotičnik sprejel za znotranjega gojenca, je
priložiti vrhu tega izkaz o premoženju ali pa zavezo pismo, da bodo plačevali
po 300 K preskrbovalnih stroškov na leto.

Pristavlja se še, da se prošnje, ki bi dospelo po 10. ju-
niju t. l. in ki bi se ne vložile predpisanim potom, to je pri
vodstvu ustanovnega zavoda za gluhooneme ali ki bi bile po
manjkljivo opremljene, ne bodo uvaževale.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 11. aprila 1913.

Obleke po meri **B. Götzl** Ljubljana

najnovejše oblike pri: **B. Götzl** Mestni trg 19 — Stari trg 8.

Mlada, izobražena, ločena gospa, visoke postave, prikupljive zunanosti

išče mesta ¹⁴¹⁴ **gospodinje,**

blagajničarke, ali kaj podobnega. Ponudbe pod „Neodvisnost“ na upr. „Sl. Naroda.“

Velika firma išče prve vrste

potnika za motorje

za Kranjsko in Primorje.

Znane mu morajo biti zadevne razmere in imeti mora potrebne jezikovne znanosti. — Ponudbe z navedbo plače pod „W. L. 8816“ na anončno ekspedicio Rudolf Mosse, Dunaj I. 1441

Sir

1/2 in 1/4 masten ima v večji zalogi

mlekarska in sirska zadruga logaška.

Prodaja cele hlebe. Prva vrsta kg K 1 60, druga kg K 1—. 1375

Vila v Kamniku

popolnoma opremljena, z 9 sobami, parkom, velikim sadnim vrtom in kopalnim basenom, 1380

se pod ugodnimi pogoji prodaja.

Eventualno se oddaja istotam

2 lepi letni stanovanji.

Več se poizve v trgovini

A. Šinkovc nasl. Soss & Co. v Ljubljani.

Čipkasto blago, čipke,

:: vložki, vezenja, ::

svila, pozamenterija, gumbi, žaboti in vse druge modne potrebščine za dame v obilni izbiri in dobrega okusa v modni trgovini za dame

P. Magdić, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

1228

Pripravna birmanska darila!

Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdko, kjer boste najbolje postreženi.

Nikelnasta moška ura z verižico K 4-50
Srebrna moška ura z verižico K 9-70
14kar. zlata moška ura z verižico K 65—

Nikeln. damsko ura z verižico K 7-50
Srebrna damska ura z verižico K 9-50
14 kar. zlata dam. ura z verižico K 39—

Velikanska izbira verižic, kolajev, uhanov, prstanov itd. Cudovito nizke cene! — Solidna in dobra postrežba!

H. Suttner, Ljubljana

Mestni trg št. 25. Sv. Petra cesta 8.

Lastna tovarna ur v Švici. — Tvorliška znamka »IKO«. Edino zastopstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

Proda se samo malo rabljen

orkestrion

prav dober, po ugodni ceni in pogojih. Vprašanja na g. Josipa Rossi, krčmarja v Zagorju ob Savi. 1264

Dve ali tri elegantne in svetle

mesečne sobe

brez kuhinje, primerne za pisarne ali stanovanje, 1381

se takoj oddajo.

Naslov pove upravnistvo »Sl. Naroda«.

J. Zamljen

čevlarski mojster

v Ljubljani, Gradišče 4

izvršuje vsa čevlarska dela do najnovejših izvršitev in priporoča svojo zalogo

storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera iprospan čevljev. 237

Stanovanje

obstoječe iz 3 elegantnih sob, 1 kabineta ter z vsemi pritliklinami,

se odda za majev termin na Bleiweisovi cesti št. 1, III. nadst.

V isti hiši v suterenu se oddaste 2 sobi, kuhinji za majev termin. Poizve se pri hišnici ali pri lastniku ravnotam.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

Lepe, suho
kokoške perje

kilo 56 vinarjev, razpošilja na povzetje
Fr. Podlipnik, Maribor.
1400

Alfons Oblak

Novo mesto, Glavni trg
1067 priporoča

svetovnoznano najboljšo

čistilo za čevlje

„NEW CREAM“

v črni ter rjavi barvi.

Velika zaloga vsakovrstnih

čevljev

za dame, gospode in otroke.

Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37. 94

Kr. zemaljsko zdravilišče Topusko.

Sezija od 10. aprila do 20. oktobra.

Od 10. aprila do 1. maja in od 1. do 20. oktobra 50% popusta na kopelih, stanovanjih in zdravniški pristojbini.

Indikacije revmatične in drugih bolečin v členkih in mišicah, protina, nevralgije, zlasti ishias, ženske bolezni. — Temperatura vode 59° C. — **Greselne kopeli** in kopeli z ogljenčovo kislino, masaža ter elektroterapija.

Ugodno blago podnebje.

Železniška postaja proge Karlovac-Caprag; pošta, brzobav, javna lekarna. Krasna izprehajališča, koncerti, tombole, vojaška godba. — Zaradi navala gostov je potrebno sobe že julija in avgusta naprej naročiti. — Prospekte in potrebna navodila daje brezplačno 1355

== Ravnateljstvo kr. zem. zdravilišča. ==

Priporoča se domača najnovejša

konfekcijska trgovina

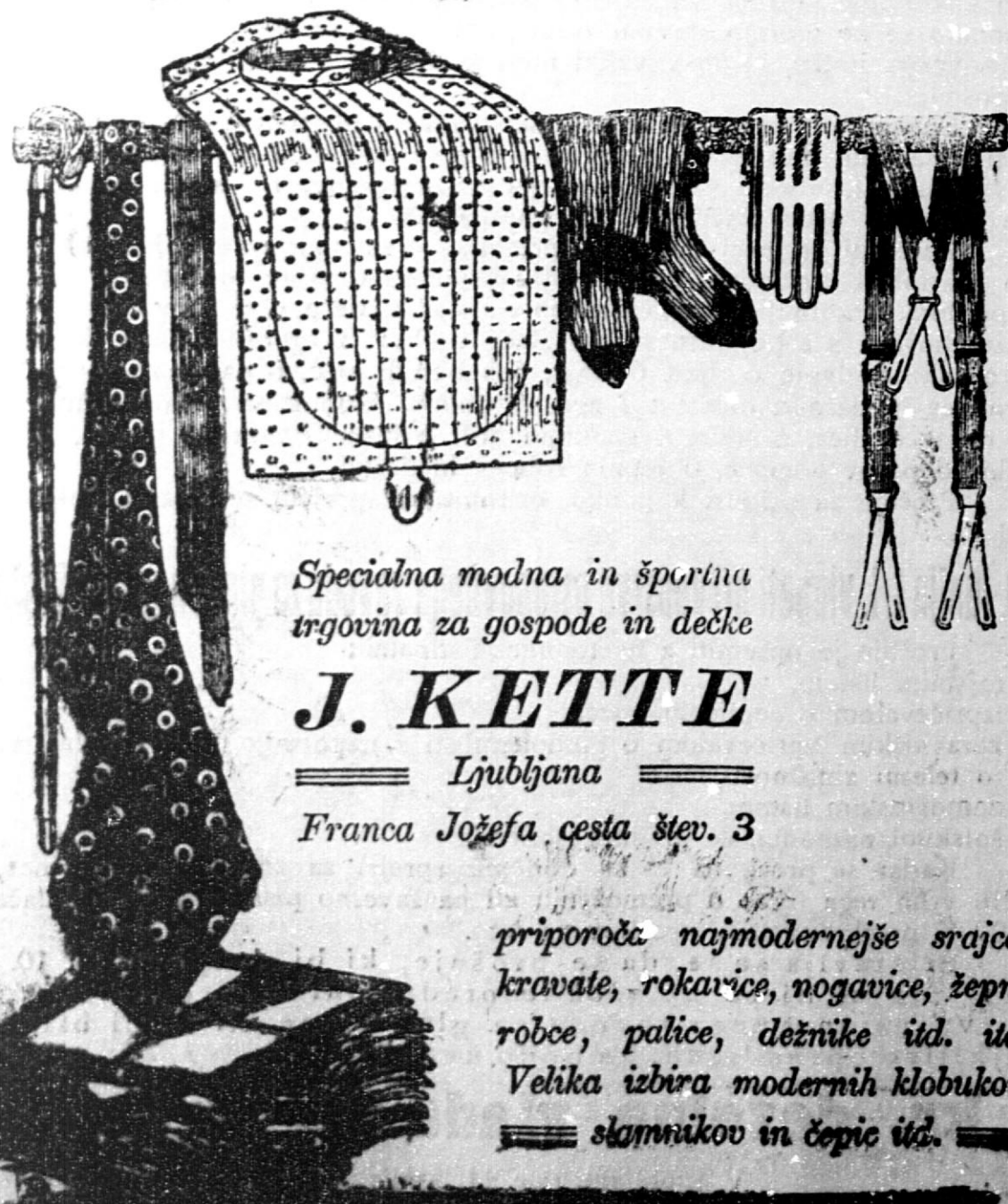
Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta št. 3.

Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Specialna modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana

Franca Jožefa cesta št. 3

priporoča najmodernejše srajce, kravate, rokavice, nogavice, žepne robce, palice, dežnike itd. itd. Velika izbira modernih klobukov, slamnikov in čepic itd.

Klobuke cilindre in čepice
v najnovjših fasonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Velika zaloga najmodernejših slamnikov.
Prišči Panama-slamniki od 9 K do 50 K.